

ΕΡΑΝΙΣΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ.

ΤΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ. (*)

Ἐκθέσαντες ἱστορικῶς εἰς τὰ προηγούμενα τὴν κατὰ μικρὸν διαμόρφωσιν τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτεύματος μεταβαίνομεν εἰς τὸν εἰδικώτερον χαρακτηρισμὸν τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὸ κυρίων στοιχείων τοῦ μοναρχικοῦ, ἀριστοκρατικοῦ καὶ δημοκρατικοῦ: ἤτοι τοῦ βασιλέως, τῆς βουλῆς τῶν πατρικίων καὶ τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων.

Ἐπὶ κεφαλῇς τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτεύματος βλέπομεν βασιλέα κεκοσμημένον μὲ ὅλην τῆς μεγαλειότητος τὴν λαμπρότητα καὶ προικισμένον ὑπὸ καταστατικῶν νόμων μὲ μεγάλα καὶ οὐσιώδη προνομιακὰ δικαίωματα (prærogativa) πρὸς διατήρησιν τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ ἀξιώματος.

Κατὰ τὰς νομικὰς τοῦ ἀγγλικοῦ δικαίου ἀρχὰς ὁ βασιλεὺς, ἂν καὶ δὲν ᾖ αὐτὸς μόνος ὁ ὑπέρτατος κάτοχος τῆς ἀνωτάτης πολιτικῆς ἐξουσίας, διότι συμμερίζεται αὐτὴν μετὰ τοῦ κοινοβουλίου, εἶναι μολοντοῦτο κεφαλὴ τοῦ βασιλείου, πρόσωπον ἠθικόν, μυστικόν ἢ νομικὸν διαμένον πάντοτε τὸ αὐτό. (**)

(*) Οἷα Φυλλάδιον 8 τοῦ Β. 1^{ου} τ. 1^{ου}

(**) The law ascribes to the King — λέγει ὁ Blackstone — certain attributes of a great and transcendent nature. He is said to

Ὁ νόμος θεωρεῖ τὸν βασιλέα εἰς διηνεκῇ διάρκειαν (perpetuity) εἰς τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ κατάστασιν, ὡς ὃν, τὸ ὅποῖον ποτὲ δὲν ἀποθνήσκει· καθότι εὐθὺς μετὰ τὸν φυσικὸν θάνατον τοῦ περιβεβλημένου τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα προσώπου, μεταβαίνει τὸ ἀξίωμα τοῦτο δυνάμει τοῦ νόμου εἰς τὸν κληρονόμον αὐτοῦ, ὅστις ἄνευ μεσοβασιλείας ἢ διαλείμματος εἶναι κατὰ πάντα λόγον βασιλεὺς. Ὁ νόμος μεταχειρίζεται εὐφώνως τὴν λέξιν demise, μετástασις, πρὸς δῆλωσιν τῆς ἀποδιώσεως τοῦ βασιλέως, τὸ ὅποῖον δηλοῖ ὅτι διὰ τὸν χωρισμὸν τοῦ φυσικοῦ σώματος τοῦ βασιλέως ἀπὸ τοῦ πολιτικοῦ μετεβιβάσθῃ ἡ διηνεκὴς διαρκοῦσα βασιλικὴ ἀξία εἰς τὸν νόμιμον αὐτοῦ κληρονόμον, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται ἀναγκαιῶς κατὰ τὸν νόμον νὰ στεφθῇ ἢ νὰ ἀναγνωρισθῇ παρὰ τοῦ κοινοβουλίου, ἀλλ' ἀνταρκεύεται μόνον κατὰ τὴν ἐναρχίαν τῆς βασιλείας εἰς τὰς τρεῖς τοῦ βασιλείου μητροπόλεις τὸ Λονδίνον, τὸ Ἐδιμβούργον καὶ τὸ Δουβλίον. Μολοντοῦτο κατ' ἀρχαῖον ἔθος ὁ βασιλεὺς στέφεται εἰς τὸ Λονδίνον, ὅπου ἐπιτελεῖται ἡ τελετὴ πανδημῶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ λεγομένου δυτικοῦ μοναστηρίου (Westminster). Κατὰ τὴν στέψιν ὁ βασιλεὺς ὁμνύει α Νὰ κυβερνᾷ τὸ βασίλειον καὶ ἀπάσας τὰς εἰς αὐτὸ ἀνηκούσας χώρας κατὰ τοὺς ὑπὸ τοῦ κοινοβουλίου καθιερωθέντας θεσμοὺς καὶ νόμους· νὰ διατηρῇ πᾶν καλὸν καὶ δίκαιον καὶ νὰ ἐνθυμῆται τὴν ἐπισείκειαν καὶ τὸ ἔλεος· νὰ προστατεύῃ διὰ τῆς ἰσχύος του τοὺς θείους νό-

have imperial dignity, to be the supreme head of the realm, dependent on no man, accountable to no man. The King is not only incapable of doing wrong but of thinking wrong. The King never dies. For immediately upon his decease the reigning prince in his natural capacity, his Kingship, by act of law, without any interregnum or interval, is vested at once his heir, who is eo instanti King to all intents and purposes.

Ἄλλοι πολιτικοὶ τῶν Ἀγγλῶν συγγραφεῖς συνεφελαίωσαν τὰ δικαιώματά τοῦ Βασιλέως, ὡς κατόχου τῆς ὑπερτάτης πολιτικῆς ἐξουσίας, εἰς τὴν ἐξῆς λατινικὴν ῥήτραν. Rex est pontifex maximus, summus regni custos, ultimus regni haeres, omnipraesens, omnipotens. infallibilis.

μους, τὴν ἀληθῆ ὁμολογίαν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τὴν καθεστῶσαν εὐαγγελικὴν ἐκκλησίαν καὶ νὰ σώζῃ τὰ παρὰ τοῦ νόμου καθιερωμένα δικαιώματα, ἐλευθερίας καὶ προνόμια τῶν ἐπισκόπων καὶ ὅλου τοῦ κλήρου. »

Ἡ τάξις τῆς διαδοχῆς τοῦ θρόνου δὲν γίνεται κατὰ τὸν σαλικὸν λεγόμενον νόμον, ὅστις ἀποκλείει τοῦ θρόνου τὰς γυναῖκας, οὔτε κατὰ τὴν συνήθη τάξιν τῶν ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας, καθ' ἣν οἱ ἄρρενες τῆς βασιλευούσης οἰκογενείας προηγούνται τῶν θηλέων, ἀλλ' εἶναι προσδιωρισμένη κατ' ἰδιάζοντα τινὰ τρόπον, ὥστε ἕκαστος κλάδος τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ μένει καθ' ἑαυτὸν κεχωρισμένος, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ προηγούνται μόνον κατὰ τὸ δικαίωμα τῆς πρωτοτοκίας οἱ υἱοὶ τῶν θυγατέρων, αἱ ὁποῖαι ὅμως πάλιν ἐν ἐλλείψει υἱῶν προηγούνται τῶν πατραδέλφων καὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ πάππου καὶ τῶν ἀρρένων αὐτῶν ἀπογόνων. Ὅθεν ἡ διαδοχὴ τοῦ θρόνου μεταβαίνει ἀπὸ τὴν πλησιεστέραν σειρὰν εἰς τὴν μακρυτέραν μόνον (μετὰ τὴν ἀπόσβεσιν ὅλων τῶν ἀρρένων καὶ θηλέων αὐτῆς μελῶν.

Εἰς Γεώργιον τὸν Γ'. ἠκολούθησε κατὰ τὸ δικαίωμα τῆς πρωτοτοκίας ὁ πρεσβύτερος αὐτοῦ υἱὸς Γεώργιος ὁ Δ', ὅστις εἶχε μίαν μόνην θυγατέρα, τὴν Καρλότταν, ἥτις ἤθελε προηγῆθ' ὅλων αὐτοῦ τῶν ἀδελφῶν εἰς τὸν θρόνον. Ἀλλ' ἐπειδὴ αὕτη ἀπέθανε πρὸ τοῦ πατρός της διεδέχθη τοῦτον ὁ προσεχὴς αὐτοῦ ἀδελφὸς Γουίλελμος ὁ Δ'. ὅστις ἀποθάνων καὶ αὐτὸς ἄτεκνος περιῆλθεν ὁ θρόνος εἰς τὴν τοῦ προσεχοῦς αὐτοῦ πρτελευτατήσαντος ἀδελφοῦ δουκὸς τῆς Κεντίας θυγατέρα τὴν νῦν βασιλεύουσαν Βικτωρίαν. — Ὅσακις καθίσῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Μ. Βρετανίας γυνή, φέρει αὐτὴ μόνη τὸν βασιλικὸν τίτλον καὶ ἀπολαμβάνει ὅλα τὰ βασιλικά δικαιώματα. Δύναται νὰ μείνῃ ἄγαμος, ἢ νὰ συνάψῃ ἰσοστάσιον γαμικὸν δεσμόν. Ἀλλ' ὁ σύζυγος αὐτῆς δὲν ἀποκτᾷ δυνάμει τοῦ γάμου τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλικοῦ τίτλου καὶ τῶν βασιλικῶν τιμῶν δύναται δὲ νὰ ἀπολαύσῃ ἀμφότερα μόνον κατὰ παραχώρησιν τῆς συζύγου του καὶ ἔγκρισιν τοῦ κοινοβουλίου, ἄλλως φυλάττει μέ-

νον τὸν πατρικὸν αὐτοῦ τίτλον καὶ βαθμόν. Ἡ νεωτέρα ἀγγλικὴ ιστορία παρέχει παραδείγματα δι' ὅλας αὐτάς τὰς περιπτώσεις. Ἡ Ἑλισάβετ ἔμεινεν ἄγαμος· Γουλιέλμος ὁ Γ' καθὼ σύζυγος τῆς βασιλίσσης Μαρίας ἔλαβε παρ' αὐτῆς καὶ παρὰ τοῦ κοινοβουλίου ὅλα τὰ βασιλικὰ δικαιώματα, τὰ ὅποια διετήρησε, μολονότι δὲν ἐγέννησε μετ' αὐτῆς τέκνα. Ἐκ τουναντίου ὁ ἀνὴρ τῆς διαδεχθείσης τὸν θρόνον Ἀννης, ἀδελφῆς τῆς Μαρίας, ὁ Πρίγκιψ Γεώργιος τῆς Δανίας, ἔμεινε μόνον μετ' τὸν κληρονομικὸν αὐτοῦ τίτλον, μολονότι ἐπέζησεν ἕξ ἔτη τὴν σύζυγόν του καὶ ἐγέννησε μετ' αὐτῆς τέκνα, τὰ ὅποια, ἀνέχων, εἶχον δικαιώματα ἐπὶ τοῦ θρόνου. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ ἐσχάτως εἰς τὴν σύζευξιν τῆς νῦν βασιλευούσης Βικτωρίας, τῆς ὁποίας ὁ ἀνὴρ, Πρίγκιψ τῆς Σαξονίας, Κοβουργου καὶ Γόθας, δὲν φέρει τὸν τίτλον τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ τὸν κληρονομικὸν τῆς οἰκογενείας του.

Δυναμει τοῦ εἰς τὸ ἀγγλικὸν δημόσιον δίκαιον παραδεδεγμένου ἀξιώματος τοῦ ἀλανθάρου τοῦ βασιλέως δὲν πρέπει νὰ ὑπολάβωμεν, ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως πρέπει νὰ λαγισθῇ ἐλεύθερον ἀπὸ ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας, πάθη καὶ ἐλαττώματα, διότι τότε ἠθέλαμεν ὑποθέσει, ὅτι τὸ ἄτομον, τὸ ὅποιον φέρει τὸ σέμμα, δὲν εἶναι ἄνθρωπος· ἀλλὰ διὰ τοῦ πολιτικοῦ τούτου ἀξιώματος βεβαιοῦται μόνον ὅτι, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του ὑποτίθεται πάντοτε, ὅτι ὁ βασιλεὺς κάμνει ὁρθὴν χρῆσιν τῆς ἐξουσίας του· καθότι καὶ ἐὰν θέλῃ τὸ ἐναντίον ἐλήφθη πρόνοια ὑπὸ τοῦ συντάγματος νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ τὸ κάμῃ. Διὰ τοῦτο καὶ ἀκινδύνως κατὰ τι πολιτικὸν πλάσμα παρεδέχθησαν, ὅτι ὁ βασιλεὺς λογίζεται ὅτι πολιτικῶς δὲν δύναται ποτὲ νὰ πράξῃ ἄδικον, ἀλλ' οὐδὲ νὰ διαλογισθῇ ἄδικον. Τὸ πλάσμα τοῦτο δὲν φέρει οὐδένα κίνδυνον, διότι ὁ βασιλεὺς δὲν δύναται αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ πράττῃ, νὰ ἐκτελῇ καὶ πραγματοποιῇ τὴν θέλησίν του, ἀλλ' ἔχει πρὸς τοῦτο πάντοτε χρεῖαν ὀργάνων καὶ προσέτι ὑφίστανται καὶ ὅροι, καθ' οὓς τὰ ὄργανα ταῦτα καθίστανται ὑπεύθυνα διὰ τὴν χρῆσιν, τὴν ὁποίαν ὁ βασιλεὺς κάμνει τῆς ἐξουσίας του, ὥστε τὸ βάρος τῆς εὐθύνης, διὰ πᾶν ὅ,τι ἀντιβαίνει εἰς

τὸν ὀρθὸν λόγον ἢ εἰς τὰ συμφέροντα τῆς πολιτείας, δὲν πίπτει ἐπὶ τοῦ βασιλέως, οὐδὲ δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ἐπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὑποτίθεται μᾶλλον, ὅτι ἐδόθησαν εἰς τὸν βασιλέα κακαὶ συμβουλαί, ἢ ὅτι ἡπατήθη. Ἀκινδύνως λοιπὸν ἀποδίδονται εἰς τὸν βασιλέα αἱ ιδιότητες τοῦ ἀπαραισίστου, τῆς ἱερότητος καὶ τοῦ ἐντεῦθεν πηγάζοντος ἀνευθύνου, τὸ ὅποιον ἔπρεπε νὰ λογισθῇ ἄτοπον, ἐὰν συγχρόνως δὲν προϋπετίθετο τὸ πραγματικῶς ὑπεύθυνον ὄλων ἐκείνων, οἵτινες ὑπηρετοῦσιν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς θελήσεως τοῦ βασιλέως ἢ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προσταγῶν αὐτοῦ.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας εἶναι κεφαλὴ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Εἰς τὰς πρὸς τὰς ξένας δυνάμεις καὶ ξένους λαοὺς σχέσεις θεωρεῖται ὡς τοποτηρητὴς καὶ πληρεξούσιος ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους. Ὅτι δὴποτεπραχθῇ παρ' αὐτοῦ, καθὼ τοιούτου, λογίζεται ὡς πράξις τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, ἐνῷ πᾶν ὅ,τι γίνῃ ὡς πρὸς τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις ἄνευ τῆς συμπράξεως αὐτοῦ θεωρεῖται ὡς πράξις γενομένη παρ' ἰδιωτῶν. Εἰς αὐτὸν μόνον ἀνήκει νὰ πέμπῃ πρέσβεις καὶ νὰ δέχεται τοὺς πρὸς αὐτὸν στελλομένους. Αἱ συνθήκαι, αἱ συμμαχίαι καὶ ἐπιμαχίαι, τὰς ὁποίας συμφωνεῖ μὲ ξένας δυνάμεις ὑποχρεοῦσι τὸ ἔθνος ὁλόκληρον. Ἀλλ' οἱ ὑπουργοὶ εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ πᾶσαν εἰς τὰς τοιαύτας παρὰ τοῦ βασιλέως πρὸς ξένας δυνάμεις συνυπολογηθείσας συνθήκας εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους προελθούσαν βλάβην. Ὁ βασιλεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κηρύττῃ πόλεμον, νὰ κλείῃ εἰρήνην· ἀλλ' εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις τὸ κοινοβούλιον δύναται νὰ ζητήσῃ λόγον παρὰ τῶν ὑπουργῶν, τῶν ὁποίων τὴν συμβουλὴν ὑποτίθεται ὅτι ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς, ὅστις δὲν δύναται ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ κοινοβουλίου νὰ ἐπιχειρήσῃ πόλεμον, διότι ἡ χορηγία τῶν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένων χρηματικῶν μέσων καὶ στρατευμάτων ἐξήρτηται ἀπὸ τὴν συγκατάθεσιν αὐτοῦ. Πᾶσα πολεμικὴ ἐκστρατεία ἀπαιτεῖ ἐκτάκτους δαπάνας· ὁ δὲ προϋπολογισμὸς τῶν ἐτησίων ἐξόδων προνοεῖ πάντοτε μόνον τὰς συνήθεις τῶν εἰρηνικῶν καιρῶν χρεῖας. Ἄν λοιπὸν ὁ κινηθεὶς πόλεμος κριθῇ ἐπιβλαβὴς εἰς τοῦ ἔθνους τὰ συμφέροντα, τὰ ὅποια ἀντιπροσω

πεύει ἡ πλειονοψηφία τοῦ κοινοβουλίου, ἡ καὶ μόνης τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων, διότι εἰς αὐτὴν ἀνήκει νὰ ἀποφασίσῃ κατὰ πρῶτον περὶ ὅλων τῶν χρηματικῶν χορηγημάτων, τότε τὸ κοινοβούλιον ἀρνεῖται τὴν ἀνάγκαιαν χρηματικὴν βοήθειαν καὶ ὁ βασιλεὺς ἀναγκάζεται ἐκ τούτου νὰ ἀφεθῇ ἀπὸ τὸν πόλεμον, καὶ ἐὰν τύχον ἦθελεν εἶναι νικητὴς. Διὰ τοῦτο εἶναι χρέος τοῦ ὑπουργείου νὰ λαμβάνῃ πρότερον βεβαίαν γνώσιν περὶ τῆς διαθέσεως τῆς πλειονοψηφίας τοῦ κοινοβουλίου ὑπὲρ τοῦ πολέμου πρὶν συμβουλευσῇ τὴν ἐπιχειρήσιν αὐτοῦ· ὡσαύτως δὲ καὶ ὅταν διαρκοῦντος τοῦ πολέμου παρατηρήσῃ ἀλλοίωσιν τῆς γνώμης τοῦ ἔθνους καὶ ἐκφορσθῇ ἡ πλειονοψηφία τοῦ κοινοβουλίου κατὰ τῆς ἐξακολουθήσεως τοῦ πολέμου, ὀφείλει τὸ ὑπουργεῖον νὰ συμβουλευῇ τὴν εἰρήνην διὰ νὰ μὴν ἀναγκασθῇ ἡ κυβέρνησις διὰ τὴν ἄρνησιν τῶν χρηματικῶν βοηθημάτων νὰ ἐπισπεύσῃ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀστάτου τύχης τοῦ πολέμου τὰς περὶ εἰρήνης διαπραγματεύσεις.

Ὡς πρὸς τὰς ἐσωτερικὰς τῆς ἐπικρατείας σχέσεις ὁ βασιλεὺς ἔχει πολλὰ δικαιώματα. Ἐκλέγει ἐλευθέρως τοὺς ὑπουργοὺς καὶ τοὺς ἐξ ἀπορρήτων αὐτοῦ συμβούλους. Δύναται κατ' ἀρέσκειαν νὰ διορίξῃ καὶ νὰ παύῃ αὐτούς· καὶ ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τούτου δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς συνταγματικὸς περιορισμός. Ἡ βασιλικὴ θέλησις περιορίζεται κατὰ τοῦτο μόνον ἀπὸ ἐξωτερικὰς δημοσίας σχέσεις, τῶν ὁποίων ὅμως ἡ ἰσχὺς εἶναι τοσαύτη, ὥστε δίδουσιν εἰς ἐκείνην διέυθυνσιν σύμφωνον μὲ τὸ κοινὸν συμφέρον. Ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς ἔχει ἀνάγκην διηνεκοῦς ὁμονοίας πρὸς τὸ κοινοβούλιον, καὶ κανὲν ἔτος δὲν δύναται νὰ μείνῃ ἄνευ χρηματικῆς χορηγίας ἐκ μέρους τοῦ κοινοβουλίου, καὶ ἐπειδὴ εἰς τὴν νομοθεσίαν στερεῖται τὸ δικαίωμα τῆς ἀπ' εὐθείας προτάσεως, ὅθεν καὶ ἔχει ἀνάγκην ἀντιπροσώπων εἰς ἐμφοτέρας τὰς βουλὰς πρὸς ὑποστήριξιν τῶν παρ' αὐτοῦ προερχομένων προτάσεων, ὑπαγορεύει ἡ πολιτικὴ σύνεσις νὰ ἐκλέγῃ συμβούλους τοῦ ἀνδρα, οἵτινες ἔχουσιν ἔδραν εἰς τὸ κοινοβούλιον καὶ εἶναι βέβαιοι, ὅτι αἱ προτάσεις αὐτῶν θέλουν ὑποστηριχθῇ ἀπὸ τὴν πλειονοψηφίαν. Ἐκ τούτου τὸ σύνθημα

εἰς τὴν Ἀγγλίαν φαινόμενον, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐκὼν ἄκων ἐκλέγει πάντοτε ὑπουργοὺς αὐτοῦ ἄνδρας κατέχοντας ἤδη εἰς τὸ κοινοβούλιον ἐξοχὸν θέσιν, καὶ δυναμένους εἰς τὰς ὑποθέσεις, τὰς ὁποίας διαχειρίζονται, νὰ ἐπιστηρεθῶσιν εἰς τὴν πλειονοψηφίαν τῆς βουλῆς, τῆς ὁποίας εἶναι μέλη. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν πᾶν ὑπουργεῖον, τὸ ὅποιον ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν πλειονοψηφίαν τοῦ κοινοβουλίου ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ βασιλεία ὑπάγει σύμφωνα μὲ τὸ ἔθνος. Δὲν συμβαίνει τὸ αὐτὸ εἰς τὴν Γαλλίαν, διὰ τὸν ὀλιγαρχικὸν χαρακτῆρα τοῦ περὶ ἐκλογῆς τῶν ἀντιπροσώπων νόμου, καὶ διότι ὁ βασιλεὺς δυνάμει τοῦ συντάγματος ἐνεργεῖ τὸ δικαίωμα τῆς προτάσεως τῶν νόμων δι' ὑπουργῶν, ἐμφανιζομένων μόνον ὡς ἐπιτρόπων τοῦ στέμματος. Εἰς τὴν Γερμανίαν ἀπεμακρύνθησαν ἀκόμη περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀγγλικὴν τάξιν. Ἐκεῖ οἱ ἡγεμόνες ἀπένειμαν εἰς ἑαυτοὺς ἐξαιρέτως τὸ δικαίωμα τῆς προτάσεως τῶν νόμων, αἱ δὲ βουλαὶ εἶναι περιορισμέναι εἰς μόνον τὸ δικαίωμα τῆς δεήσεως καὶ αἰτήσεως. Οἱ συνταγματικῶς κυβερνῶντες Γερμανοὶ ἡγεμόνες δὲν ἔχουν χρεῖαν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑπουργῶν των νὰ ἐρωτῶσιν, ἂν οὗτοι θέλουν ἔχει ὑπὲρ ἑαυτῶν τὴν πλειονοψηφίαν ἐντὸς τῆς βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους. Λαμβάνουσιν ὡς ὑπουργοὺς ἀνθρώπους ἀρεστοὺς εἰς αὐτοὺς, χωρὶς νὰ φροντίζωσι πολὺ ἂν ἀρέσκωσι καὶ εἰς τὸ ἔθνος. Οἱ ἀνεπιτηδεϊότατοι ἄνθρωποι, ἀνυψούμενοι ὑπὸ τῆς ἡγεμονικῆς εὐνοίας, δύνανται νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ οἱ μισητότατοι ἀπὸ τὸν λαὸν ὑπουργοὶ, καὶ ἂν ἔχωσι διόλου ἐναντίαν τὴν κοινὴν γνώμην, δύνανται ἐκεῖ νὰ διατηρηθῶσιν εἰς τὴν κυβέρνησιν καὶ τὸ βασιλικὸν βουλευτήριον. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν δυνάμει τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς πολιτείας συντρέχουσι τὰ πάντα, ὥστε ὁ βασιλεὺς νὰ ἐκλέγῃ ἐξ ἀνάγκης πάντοτε ὑπουργοὺς καὶ συμβούλους τοὺς ἀξιωτέρους ἄνδρας, τῶν ὁποίων ἡ πρὸς τὸ διοικεῖν τὰ δημόσια πράγματα ἱκανότης εἶναι ἤδη δεδοκιμασμένη, καὶ οἱ ὅποιοι συγχρόνως ἀπολαμβάνουν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κοινοῦ, καθότι ἂν ἐλάμβανεν ἄλλους εἰς ὑπουργοὺς ἡ βασιλεία τότε ἦθελεν ἀπολέσει πᾶσαν ἐπιρροὴν εἰς

τὰς συζητήσεις τοῦ κοινοβουλίου καὶ ἤθελε βλάψαι τὰ ἴδια αὐτῆς συμφέροντα. Ὁ Ζαχαρίας, ὀνομαστὸς πολιτικὸς συγγραφεὺς καὶ νομοδιδάσκαλος τῆς Γερμανίας, δὲν διστάζει νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ μεγαλεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑψώθη εἰς τὰς ἡμέρας μας ἡ Ἀγγλία, εἶναι ἔργον τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἀφοῦ εὐδοκίμησαν πρῶτον εἰς τὴν βουλὴν διὰ τῆς συνέσεως καὶ τῆς εὐγλωττίας των ἐκρίθησαν ἄξιοι νὰ διεκδύνωσι καὶ ὡς ὑπουργοὶ τῆς κυβερνήσεως τὸ πηδάλιον. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου τὸ σύνταγμα δὲν εἶναι σκια ἀπλὴ καὶ εἰδωλον, ἀλλ' ἀλήθεια πραγματικὴ, εἶναι ἀδύνατον ἄνδρες ἀνίκανοι νὰ διορισθῶσιν ἢ νὰ διαμείνωσιν ἐπὶ πολὺ ὑπουργοί. Ὑπάρχει ἐκεῖ τὸ καμινευτήριον τῆς βουλῆς, εἰς τὸ ὁποῖον καθ' ἕκαστον ἔτος ὁ ὑπουργὸς ἢ ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ γίνῃ τοιοῦτος ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ τὴν καθρότητα τοῦ μετάλλου του, καὶ νὰ δώσῃ δείγματα, ὅτι εἶναι ὑπουργὸς ὄχι διότι διωρίσθη τοιοῦτος παρὰ τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ καὶ διότι εἶναι ἱκανὸς πρὸς τοῦτο. Εἰς τὴν δοκιμασίαν ταύτην δὲν ἀρκεῖ μία μόνη νίκη, ἐνίοτε τυχαία, ἀλλ' ἀπαιτεῖται πάλῃ διηνεκής. Καὶ ἂν τις ἐφάνῃ νικητὴς πολλάκις, ἅμα ἡττηθῇ ἅπαξ ἢ συχνότερον πρέπει νὰ ἀποσυρθῇ παραχωρῶν τὴν θέσιν του εἰς τὸν νικητὴν ἀντίπαλον. Οἱ νικηταὶ εἰς τὸ κοινοβούλιον εἶναι οἱ ὑποψήφιοι εἰς τὰ ὑπουργεῖα, καὶ ἐκ τῶν ἐξεδροῶν τῶν κοινοβουλιακῶν θαλάμων, καὶ τῶν ἀγγελιῶν τῶν ἐφημερίδων δύναται τις νὰ γνωρίσῃ πρότερον τοὺς ἄνδρας, οἵτινες ἔχουσι κλήσιν νὰ διορισθῶσιν ὑπουργοί, ἐνῶ συγχρόνως τὸ ἔθνος λαμβάνει καιρὸν νὰ πεισθῇ, ὅτι εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ βασιλέως ὑπάρχουσι πάντοτε ἄνδρες ἄξιοι ἐμπιστοσύνης καὶ σεβασμοῦ διὰ τὴν ἱκανότητα καὶ τὰ προτερήματα αὐτῶν. Ἐκ τουναντίου εἰς τοὺς τόπους, ὅπου τὰ πολιτικὰ πράγματα διέπονται μὲ μυστικότητα καὶ ἐν τῷ κρυπτῷ εἰσχωροῦσιν εὐκόλως εἰς τὸ ὑπουργεῖον σφετερισταὶ καὶ σπουδαρχίδαι, οἵτινες ἀνάξιοι τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ ἡγεμόνος δὲν ἤθελαν βεβαίως εὖρε εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς ραδιοουργίας καὶ κολακείας ἱκανὰ ῥάκη διὰ νὰ σκεπάσωσι τὴν γυμνότητά των, καὶ τυχὸν ὑπεβάλοντο εἰς τὴν δοκιμασίαν τῆς δημοσιότητος τοῦ

αγγλικῷ κοινοβουλίου. Διὰ τὴν ἔχῃ ὑπὲρ ἐκυτοῦ τὴν βουλὴν τῶν κοινοτήτων, ἐκ τῶν ἀποράσεων τῆς ὁποίας ἐξήρτηνται τόσα σπουδαϊότατα ζητήματα, εἶναι ὡς ἤδη ἐρρέθη ἀναγκασμένος ὁ βασιλεὺς νὰ συνθέτῃ τὸ ὑπουργεῖόν του τουλάχιστον κατὰ μέγα μέρος ἐξ ἀνδρῶν, οἵτινες ἔχουσιν ἐδραν καὶ ψῆφον εἰς τὴν βουλὴν τῶν κοινοτήτων. Ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς μάλιστα ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ τὸν μεγαλύτερον ἀριθμὸν τῶν συμβούλων του, διότι ἐκεῖ ἡ βασιλεῖα ἔχει τὴν μεγίστην ἀνάγκην νὰ ἐνεργῇ ἰσχυρὰν ἐπιρροήν. Διὰ τοῦτο ὁ Οὐίλλιαμ Πίττ ἄλλοτε, προκειμένου νὰ γίνῃ διορισμὸς πρωθυπουργοῦ, καὶ ἐσχάτως ὁ Ρόβέρτος Πήλ, ἔπρεπε νὰ προτιμηθῶσι ὅλων τῶν Λόρδων. Διὰ τοῦτο ἡ ἀριστοκρατία δὲν δύναται νὰ κατορθώσῃ ποτὲ νὰ σφετερισθῇ τὰς ὑπουργικὰς θέσεις ὡς μονοπώλιον. Καὶ ὅταν δὲ ὁ βασιλεὺς λαμβάνῃ ὑπουργοὺς ἐκ τῆς τάξεως τῶν πατρικίων, πρέπει ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ νὰ πέσῃ εἰς τοιούτους, οἱ ὅποιοι εἶναι ἀρεστοὶ εἰς τὴν βουλὴν τῶν κοινοτήτων, καθότι ἄλλως δύναται νὰ γεννηθῇ σχίσμα μετὰ τῶν συμβούλων του, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχῃ εἰς τὸ βουλευτήριόν του ἡ ἀπαιτουμένη ἐνότης καὶ ὁμόνοια. Ὅποιασδήποτε βουλῆς μέλη καὶ ἂν εἶναι οἱ ὑπουργοί, πάντοτε φέρουσι διπλοῦν χαρακτῆρα, πρῶτον ὡς μέλη τῆς βουλῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν, καὶ ἔπειτα ὡς σύμβουλοι τοῦ βασιλέως καὶ διὰ τοῦτο ἔχουσι καὶ αἰέποτε διπλοῦν συμφέρον νὰ λάθωσιν ὑπὲρ τῆς βουλῆς καὶ νὰ διατηρήσωσι, τὸ ὁποῖον κατὰ φυσικὸν λόγον δὲν γίνεται ὅπου οἱ ὑπουργοὶ παρουσιάζονται εἰς τὴν βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους ἀπλῶς ὡς ἐπίτροποι τοῦ βασιλέως καὶ κοινολογοῦσι μετὰ τῶν βουλῶν ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως ἢ ἐν ἰδίῳ αὐτῶν ὀνόματι.

Ὁ βασιλεὺς εἶναι ἀρχηγὸς τῆς ὑπερτάτης ἐκτελεστικῆς δυνάμεως, ἀρχιστράτηγος τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου τῆς Μ. Βρετανίας, εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ μόνου κεῖται ἡ πολεμικὴ τοῦ κράτους δύναμις ἄνευ τῆς συμπράξεως τοῦ κοινοβουλίου, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν συγχωρεῖται οὐδεμία παρέμβασις εἰς ὑποθέσεις τῆς ἀρχηγίας καὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ. Ἰδίως ἀνήκει εἰς

τὸν βασιλέα ἢ ἀνεξάρτητος ὑπερτάτη ἀρχηγία ἐπὶ τῆς μισθωτῆς ὀπλοφόρου πολεμικῆς δυνάμεως. Ὁ στρατηγὸς τὸν ὅποιον ὁ βασιλεὺς διορίζει ἀρχιστράτηγον, Commander in chief, εἶναι ὑπεύθυνος εἰς μόνον αὐτὸν ὅχι εἰς τὸ κοινοβούλιον. Συγχρόνως ἐλήφθη ἀποχρώντως πρόνοια, ὥστε νὰ μὴ προκύψῃ κίνδυνος διὰ τὰς ἐθνικὰς ἐλευθερίας ἐκ τῆς τελείας ταύτης ὑποταγῆς τοῦ στατοῦ στρατοῦ εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ βασιλεὺς δὲν δύναται νὰ συναθροίσῃ καὶ νὰ διατηρήσῃ στρατὸν τῆς ζῆρας ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ κοινοβουλίου (Bill of Rights, Art. 6). Ἐπειδὴ αἱ ἡπειρωτικαὶ τῆς Εὐρώπης δυνάμεις διατηροῦσιν ἐν καιρῷ εἰρήνης πολυπληθεῖς στρατοὺς, καὶ ἡ Μ. Βρετανία δύναται νὰ περιπλεχθῇ εἰς ἐξωτερικοὺς πολέμους, ἐκτὸς δὲ τούτου ἔχει χρεῖαν στρατευμάτων εἰς τὰς πολλὰς αὐτῆς ἀποικίας, κατὰ δυστυχίαν δὲ καὶ εἰς τὴν Ἰρλανδίαν, ἐνεκα τούτου δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀποφύγῃσιν τὴν διατήρησιν στατοῦ στρατοῦ ἐξησκημένου εἰς τὰ ὅπλα. Ἀλλ' ὁ στρατὸς οὗτος συστήνεται πάντοτε δι' ἐν ἔτος, καὶ τὸ κοινοβούλιον ἐγκρίνει ἐκάστοτε δι' ἐν μόνον ἔτος τὰς πρὸς μίσθωσιν αὐτοῦ ἀναγκαίας χρηματικὰς ποσότητας καὶ προσδιορίζει συγχρόνως τὸ ποσὸν τοῦ στρατοῦ. Ἄν μετὰ παρέλευσιν τοῦ ἔτους ὁ στρατὸς δὲν συστήθῃ πάλιν ἐκ νέου μετὴν συναίνεσιν τοῦ κοινοβουλίου, τότε ὁ στρατὸς εἶναι διαλελυμένος αὐτόχρημα, ipso facto. Πᾶς στρατιωτικὸς φέρων μετὰ τοῦτο εἰσέτι ὅπλα εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως ἤθελε καταδιωχθῇ καὶ τιμωρηθῇ ὡς στασιαστῆς. Μόνη ἡ ἀνάγκη τῆς διατηρήσεως ἑαυτοῦ καὶ τῆς ἀμύνης κατὰ τῶν ἐξωθεν ἐχθρικών προσβολῶν, κρίνει Ἄγγλος τις πολιτικὸς (*), δύναται νὰ δικαιώσῃ εἰς ἐλευθέραν πολιτείαν τὴν σύσασιν καὶ διατήρησιν πολεμικοῦ στρατοῦ. Οἱ νόμοι τῆς Ἀγγλίας δὲν γνωρίζουσι στατὸν στρατόν. Ἡ κυρία ἔννοια Ἄγγλου στρατιώτου εἶναι αὐτὸ πολῖται ἐλεύθεροι ὑποχρεώνουσιν ἑαυτοὺς ἐκουσίως καὶ δι' ὠρισμένον χρόνον εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ βασιλέως καὶ τῆς πατρίδος αὐτῶν,

(*) Custance Concise View of the Constitution of England.

ἔχει δὲ καὶ νὰ ὑπηρετῶσιν ὡς ὠπλισμένοι δούλοι τὴν ἐξουσίαν διὰ νὰ κρατῶσι τοὺς συμπολίτας αὐτῶν εἰς ὑποταγὴν. Διὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑποχρεωτικὴ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία, οὔτε ἀπογραφῆς νόμος. Οἱ στρατιῶται εἶναι ὑποτεταγμένοι εἰς τὰς πολιτικὰς ἀρχάς καὶ εἰς τὰ δικαστήρια· εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις αὐτῶν μόνον κατ' αἵτησιν τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν καὶ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν αὐτῶν, καὶ διὰ νόμων κατὰ τῶν ἀπηγορευθῆ πασα σύμπραξις τοῦ στρατιωτικοῦ εἰς τὰς πράξεις τῆς κυβερνήσεως, ἐνῶ ἐνταυτῷ μένει ἀπομεμακρυσμένον ἀπὸ πάσαν συμμετοχὴν εἰς ὅλας τὰς δημοσίας πράξεις, ἔπου ὁ λαὸς ἐνεργεῖ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ.

Ὁ βασιλεὺς εἶναι προσέτι κεφαλὴ τῆς ὑπερπλούτου ἀγγλικῆς ἐκκλησίας. Καθὸ ταιούτος ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ συγκαλῇ συνόδους καὶ ἐκκλησιαστικὰς συνελεύσεις, νὰ κανονίζῃ, νὰ παρατείνῃ καὶ νὰ διαλύῃ αὐτάς, καὶ τὸ κυριώτερον αὐτὸς ἀπονέμει ἅλα τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα. Ὁ βασιλεὺς θεωρεῖται ὡς διατηρητὴς καὶ φύλαξ τῆς κοινῆς εἰρήνης, τὴν ὁποίαν καὶ ὀνομάζουσιν ἐν γένει the Kings peace, ὡς καὶ ἡ πηγὴ τῆς δικαιοσύνης, ἣτις διανέμεται ἐν ὀνόματι αὐτοῦ. Ὁ βασιλεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς χάριτος, περιορισμένον ὅμως εἰς τινὰς ῥητὰς περιπτώσεις. Ἐχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπονέμῃ τιμὰς καὶ ἀξιώματα, τίτλους εὐγενείας καὶ βαθμοὺς ἱπποτικούς. Αὐτὸς διορίζει εἰς ὅλας τὰς διοικητικὰς θέσεις καὶ ὑπηρεσίας.

Ἐν ἀναλογισθῶμεν ταῦτα καὶ πολλὰ ἄλλα προνόμια, παραχωρημένα εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας, πειθόμεθα ὅτι δι' αὐτῶν ἐδύνατο νὰ κατασταθῇ εἰς μόναρχον σχεδὸν ἀπόλυτον ἐὰν ἐνταυτῷ εἶχε εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ καὶ τὰ μέσα τῆς ἀκωλύτου αὐτῶν χρήσεως. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας ἐκτὸς τοῦ πρὸς χρῆσιν αὐτοῦ καὶ διατήρησιν τῆς αὐλικῆς θεραπείας ὠρισμένου βασιλικοῦ μισθοῦ ἔχει μόνον ὀλίγα τινὰ ἄλλα εἰσοδήματα, καὶ δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ διὰ πολιτικούς σκοποὺς οὔτε τι πλέον τῶν ἀναγκαίων ποσοτήτων, οὔτε νὰ εἰσπράξῃ αὐτὰς ἐκ τῆς χώρας, ἀλλ' ἡ ἐγκρι-

σις αὐτῶν κρέματα κατ' ἔτος ἀπὸ τοῦ κοινοβουλίου, καὶ οὕτω τὰ πλείωτερα ἐκ τῶν προνομίων αὐτοῦ δύναται πραγματικῶς κατὰ τοσοῦτον μόνον νὰ ἐνεργήσῃ καθόσον ἐχορηγήθησαν τὰ πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖα χρηματικὰ μέσα. Οὕτω λ. χ. δύναται νὰ ἀπονείμῃ ἀρχὰς καὶ ἀξιώματα, ἀλλὰ ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ κοινοβουλίου δὲν δύναται νὰ μισθοδοτήσῃ τοὺς προβιβαζομένους. Ἐπίσης δύναται νὰ διαταξῇ τὸ καὶ τὸ, τὰ ὅποια ἀπαιτοῦσι δαπάνην, ἀλλὰ χωρὶς τὴν ἔγκρισιν τοῦ κοινοβουλίου τῶν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένων ποσοτήτων δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τοιαῦτα ἀναλώματα. Τοιοῦτοτρόπως τὰ πλείωτερα ἐκ τῶν προνομίων δὲν τὸν χρησιμεύουν τίποτε ἐὰν δὲν ἔχῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸ κοινοβούλιον, διότι δι' αὐτοῦ καθίσταται ἱκανὸς νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῶν.

Τὰ συνταγματικὰ προνόμια, τὰ ὅποια ὁ βασιλεὺς ἔχει ἀπέναντι τοῦ κοινοβουλίου καὶ δι' ὧν ἐπενεργεῖ ἐπ' αὐτοῦ συνίστανται εἰς τὸ ὅτι αὐτὸς μόνος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συγκαλῇ τὸ κοινοβούλιον, καὶ τὴν ἐξουσίαν νὰ τὸ παρατείνῃ καὶ νὰ τὸ διαλύῃ κατ' ἀρέσκειαν, ἐνῷ συγχρόνως ἀπαιτεῖται καὶ πᾶς νόμος νὰ ἐπικυροῦται παρ' αὐτοῦ, ἀφοῦ πρῶτον διατρέξῃ ἀμφοτέρως τὰς βουλὰς τοῦ κοινοβουλίου. Ἀλλ' ὅμως ἀφ' ἐτέρου μέρους ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς δὲν δύναται νὰ μείνῃ ὁλόκληρον ἔτος ἄνευ κοινοβουλίου, εἶναι ἀναποφεύκτως ἀναγκασμένος ἐντὸς ἐνιαυτοῦ νὰ συγκαλέσῃ νέον κοινοβούλιον.

Πρὸς βοήθειαν καὶ συνδρομὴν τοῦ βασιλέως εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν εἰρημένων αὐτοῦ καθηκόντων ὑπάρχουσι διάφορα συμβούλια. Πρῶτον *Οἱ Πατρίκιοι*, οἵτινες εἶναι ἐκ γενετῆς κατὰ κληρονομίαν σύμβουλοι τοῦ στέμματος καὶ δύναται νὰ συγκαλεσθῶσι παρὰ τοῦ βασιλέως νὰ φανερώσωσι πρὸς αὐτὸν τὴν γνώμην των περὶ παντὸς πράγματός ἀφορῶντος τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἔθνους. Τὸ συμβούλιον τοῦτο πρὸ πολλοῦ ἤλθεν εἰς ἀχρησίαν. Ἐκαστος Πατρίκιος τοῦ βασιλείου ἔχει ἐπίσης τὸ δικαίωμα νὰ ζητῇ ἀκρόασιν παρὰ τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ὑποβάλῃ εἰς αὐτὸν τὴν γνώμην του περὶ σπουδαίων ὑποθέσεων.

Ἔτερον συμβούλιον ἀνῆκον εἰς τὸν βασιλέα εἶναι τὸ *Εξ ἀπορρήτωρ* (Privy Council.) Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐπέχει τόπον τῶν εἰς τινὰς ἐκ τῶν μεγάλων ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης κεχωρισμένως ὑφισταμένων συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας καὶ ἐξ ἀπορρήτων συμβουλίου. Τὸ συμβούλιον τοῦτο σκέπτεται περὶ τῶν σπουδαιοτέρων ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων καὶ ἰδίως περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης, περὶ συγκαλέσεως καὶ ἀναβολῆς τοῦ κοινοβουλίου κ. τ. τ. ἀλλ' ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ ἀπόκειται πάντοτε εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον. Ἐνώπιον τοῦ ἐξ ἀπορρήτων συμβουλίου ὀρκίζονται ὅλοι οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τῆς ἐπικρατείας· χρησιμεύει δὲ καὶ ὡς ἀνώτατον ἐκκλητον δικαστήριον ἐπὶ παραπόνων κατὰ διοικητικῶν ἀξιωματικῶν, καὶ κατὰ ἀποφάσεων τῶν ἀνωτέρων δικαστηρίων τῶν ἐκτὸς τοῦ ἡνωμένου βασιλείου τόπων τῆς βρετανικῆς ἐπικρατείας· εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν ἀποικιῶν δικάζει ὡς ἀνώτατον δικαστήριον. Μέλη τοῦ ἐξ ἀπορρήτων συμβουλίου εἶναι ὅλοι οἱ ἐξ αἵματος πρίγκιπες, οἱ μεγάλοι τοῦ στέμματος ἀξιωματικοί, οἱ γραμματεῖς τῆς ἐπικρατείας, ὁ πρόεδρος τῆς βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων καὶ οἱ δύο τῆς Ἀγγλίας ἀρχιεπίσκοποι. Τὰ λοιπὰ μέλη διορίζονται παρὰ τοῦ βασιλέως συνήθως ἐξ ἐκείνων τῶν πολιτικῶν ἀξιωματικῶν, οἱ ὅποιοι ἄλλοτε κατεῖχον ἀνώτερον ὑπουργημα, ἢ ὑπάρχουσιν ἤδη εἰς ἀνωτέραν ὑπηρεσίαν. Ὁ διορισμὸς γίνεται δι' ὅλην τῆς βασιλείας τὴν διάρκειαν, ἢ δι' ἀόριστον χρόνον διάστημα. Κατ' ἔτος ἐκδίδονται παρὰ τοῦ βασιλέως κατάλογοι τῶν μελῶν τοῦ ἐξ ἀπορρήτων συμβουλίου. Ὅστις ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε μελῶν παραινεῖται εἰς τὸν κατάλογον τοῦτον παύει ἀπὸ τοῦ νὰ ἀποτελῇ μέρος αὐτοῦ. Τὸ συμβούλιον τοῦτο λογίζεται διαλελυμένον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως, ἀλλ' ὅμως ἐπικράτησεν, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ κοινοβουλίου, νὰ παρατείνεται ἡ διάλυσις αὐτοῦ ἐξ μῆνας μετὰ ταῦτα ἢ νὰ διατηρῆται παρὰ τοῦ νέου βασιλέως, τὸ ὅποιον εἶναι καὶ συνήθες. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν εἶναι ἀόριστος. Κατὰ τὸ 1767 συνέκειτο ἐξ 112 μελῶν· τὸ 1790 ἐξ 120· τὸ 1800 ἐξ 134· τὸ 1831 ἐξ 183. Συνεδριάζει δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Ὁ βασιλεὺς λαμβάνει ἐνίοτε αὐτοπροσώπως μέρος εἰς αὐτάς· ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ ὁ ἐκ τινος τῶν ἀξιώματικῶν τοῦ στέμματος ἢ ἐκ τῶν ὑπουργῶν διορισθεὶς πρόεδρος, καὶ ἀναφέρει εἰς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς συνεδριάσεως. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ ἐξ ἀπορρήτων συμβουλίου ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐγκρισιν τοῦ κοινοβουλίου. Ἄλλ' εἰς τὸ μεταξὺ δύο συνόδων τοῦ κοινοβουλίου διάστημα αἱ ἀποφάσεις αὐτοῦ ἔχουν εἰς κατεπειγούσας ὑποθέσεις ἰσχὺν νόμου, ἀκόμη καὶ εἰς περιπτώσεις ὑπαγομένας κατὰ τὸν νόμον εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ κοινοβουλίου, τοῦ ὁποῦ ἡ ἐγκρισις ζητεῖται ἀκολούθως.

Τὸ τρίτον καὶ κυριώτερον συμβούλιον τοῦ βασιλέως εἶναι τὸ ὑπουργικόν, ἢ ὡς ὀνομάζεται συνήθως συμβούλιον τοῦ δωματίου, Cabinet Council, ὠνομασθὲν οὕτω ὡς λέγεται διότι κατὰ τοὺς χρόνους Καρόλου τοῦ Α'. οἱ ὑπουργοὶ συνήρχοντο πρὸς διάσκεψιν εἰς τὸ δωματίον τῆς βασιλίσσης Ἑρριέττης. Ἔως εἰς τοὺς χρόνους Ἑρρίκου τοῦ Η'. ἐκτὸς τοῦ Καγκελλαρίου τῆς ἐπικρατείας, ὅστις ἦτο ἐνταυτῷ καὶ πρόεδρος τῆς βουλῆς τῶν Πατρικίων καὶ τῶν ἀνωτάτων δικαστηρίων, ὑπῆρχεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν εἰς μόνος γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας καὶ εἰς γενικὸς ταμίης. Ἑρρίκος ὁ Η'. διώρισε δύο γραμματεῖς τῆς ἐπικρατείας, τὸν μὲν τοῦ βορείου, τὸν δὲ τοῦ νοτίου τμήματος, διοικοῦντας συναμφοτέρους τὰς ἐσωτερικὰς τῆς ἐπικρατείας ὑποθέσεις, ὁ μὲν τῶν πρὸς βορρᾶν, ὁ δὲ τῶν πρὸς νότον κειμένων ἐπαρχιῶν. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἦτο διηρημένη μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἡ διεύθυνσις τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τῆς ἐπικρατείας εἰς τὴν τῶν νοτιοδυτικῶν ἐπικρατειῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, καὶ εἰς τὴν τῶν βορείων ἐπικρατειῶν. Ἐπὶ τῆς βασιλίσσης Ἑλισάβετ ἠϋξήσε τὸ ἀξίωμα καὶ ἡ βαρὺτης τοῦ Ἀρχιταμίου. Ἐπὶ Γεωργίου τοῦ Β'. συνετμήθησαν τὰ ἔργα τῶν δύο Γραμματέων τῶν βορείων καὶ νοτίων τόπων εἰς τρόπον ὥστε διὰ μὲν τὰς ἐσωτερικὰς ὑποθέσεις ἐν γένει διωρίσθη εἰς μόνος ὑπουργός, καὶ εἰς ἕτερος πρὸς διεύθυνσιν ὅλων τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων. Εἰς αὐτοὺς προσετέθη καὶ ὁ Ἀρχιταμίης ἢ πρῶτος Λόρδος τοῦ

θησαυροφυλακίου ὡς ἀνώτατος ὅλων τῶν προσόδων καὶ οἰκονομικῶν πραγμάτων τῆς ἐπικρατείας ἔφορος, ἐπεφορτίσθη δὲ ἀντ' αὐτοῦ τὴν κατὰ μέρος οἰκονομικὴν διοίκησιν ὁ Καγκελάριος τοῦ θησαυροφυλακίου. Ἀλλ' ὁ πρῶτος Λόρδος τοῦ θησαυροφυλακίου διὰ τὴν βαρύντητά τοῦ ἀξιώματός του καὶ τὴν θέσιν αὐτοῦ εἰς τὸ κοινοβούλιον, διότι ἡ ἐνώπιον τούτου ἔκθεσις καὶ ὑποστήριξις τοῦ συστήματος τῆς διοικήσεώς του συμπεριελάμβανε συνήθως καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς λοιπῆς διοικήσεως, ἀπέκτησεν ἐντὸς ὀλίγου τοσαύτην βαρύντητά καὶ δύναμιν, ὥστε συνήθως ἀντιτίθετο ἑκτοτε ἤδη εἰς αὐτόν, ὡς εἰς πρωθυπουργόν, ἡ σύνθεσις καὶ ὁ σχηματισμὸς τοῦ ὑπουργείου. Διαρκοῦντος τοῦ κατὰ τῆς Γαλλίας πολέμου προσετέθη εἰς τὰ εἰρημμένα τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν ὑποθέσεων, καὶ μετὰ τὴν σύγκεισιν τῆς γενικῆς εἰρήνης κατὰ τὸ 1815 συνεστήθη ἰδιαιτέρον ὑπουργεῖον ἐπὶ τῶν ἀποικιῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ὁμως τὸν κύκλον ἐξήρθέσαν αἱ τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ὑποθέσεις διοικούμεναι ἀπὸ τὸ διευθυντήριον τῆς ἐταιρίας τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ὑπὸ τὴν ἐφορίαν τοῦ κατὰ τὸ 1784 συστηθέντος ἐλεγκτηρίου, Board of controul.

Κατ' ἀνγκάσαν συνέπειαν τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτεύματος καὶ μάλιστα ἐνεκα τῶν κατ' ἔτος ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ κοινοβουλίου ἐγκρινομένων χρηματικῶν χορηγημάτων καὶ πόρων διὰ τοὺς διαφόρους τῆς διοικήσεως κλάδους θεωρεῖται εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ σύμφωνος σύμπραξις καὶ ἀμοιβαία ὑποστήριξις ὡς αἱ θεμελιώδεις καὶ ἀμετάσπῃτοι ἀρχαὶ παντός ἀγγλικοῦ ὑπουργείου. Διὰ τοῦτο κατεστάθη ἔθος καὶ σχεδὸν ἀξίωμα τῆς πολιτικῆς τοῦ νὰ μὴ διορίζῃ ὁ βασιλεὺς ἀπ' εὐθείας ὅλα τοῦ ὑπουργικοῦ συλλόγου τὰ μέλη, ἀλλὰ μόνον ἓνα ἐξ αὐτῶν, συνήθως τὸν πρῶτον Λόρδον τοῦ θησαυροφυλακίου, καὶ νὰ ἀπαιτῇ παρὰ τούτου τὴν ἐκ τοῦ κύκλου τῶν ἰδίων αὐτοῦ πολιτικῶν φίλων σύνθεσιν ὑπουργείου μέλλοντος νὰ κυβερνήσῃ τὰ δημόσια πράγματα συμφώνως μὲ τὰ συμφέροντα τῆς πολιτείας καὶ τοῦ ἔθνους, μόνου τρόπου πρὸς ἐπίτευξιν καὶ διατήρησιν τῆς πλειονοψηφίας ἐντὸς τοῦ κοινοβουλίου. Διὰ τοῦτο εἰ-

τὴν Ἀγγλίαν συμβαίνει κατ' ἀνάγκην ἀναπόφευκτον τὸ νὰ ἀποσύρεται τὸ ὑπουργεῖον ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοσίων πραγμάτων ἅμα γεννηθῇ ἐντὸς αὐτοῦ διχογνωμία· καὶ δὲν δυνηθῇ νὰ διαλύσῃ τὴν διαφωνίαν ταύτην ἢ δι' ἀποχωρήσεως τινῶν ἐκ τῶν συγκροτούντων αὐτὸ μελῶν καὶ ἀναπληρώσεως αὐτῆς δι' ἐτέρων ὁμοφρονούντων μετὰ τῆς πλειονοψηφίας τοῦ κοινοβουλίου· ἢ ὅταν εἰς σπουδαίας ὑποθέσεις, ἐνίοτε καὶ κατὰ τινα παρ' αὐτοῦ γενομένην καὶ μετ' ἐπιμονῆς ὑποστηριχθεῖσαν πρότασιν, εὕρῃ ἐναντίαν τὴν πλειονοψηφίαν τῆς βουλῆς τῶν Πατρικίων ἢ τῶν ἀντιπροσώπων. Εἰς πολλὰ σπανίας περιστάσεις συμβαίνει τὸ νὰ μένῃ τὸ ὑπουργεῖον κατὰ ῥητὴν τοῦ βασιλέως θέλησιν εἰς τὴν θέσιν του καὶ ἐναντίον τῆς γνώμης τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἀνω ἢ τῆς κάτω βουλῆς. Ἀλλὰ τοῦτο γίνεται μόνον ὅταν ἡ θέλησις τοῦ ἔθνους, ἐκφραζομένη διὰ τῶν νομίμων μέσων καὶ ὀργάνων τῆς δημοσιότητος συμφωνεῖ μᾶλλον μὲ τὸ ἀποχωροῦν ὑπουργεῖον παρὰ μὲ τὴν πλειονοψηφίαν μιᾶς τινος ἐκ τῶν βουλῶν τοῦ κοινοβουλίου. Εἰς τὸν ῥηθέντα λόγον τῆς συνθέσεως τοῦ ὑπουργείου ὑφ' ἐνὸς μέλους ἐκ τοῦ κύκλου τῶν ἰδίων αὐτοῦ πολιτικῶν φίλων πρέπει νὰ ἀποδοθῇ τὸ φαινόμενον τοῦ συχνοῦ προβιβασμοῦ εἰς τὰς πρώτας πολιτικὰς θέσεις ἀνδρῶν μόλις παραλλαξάντων τὴν νεανικὴν ἡλικίαν (21 ἐτῶν—25), ὅταν δηλαδὴ διὰ τῆς ἱκανότητος καὶ τοῦ πολιτικοῦ αὐτῶν χαρακτῆρος ἀπέκτησαν τὴν ἐμπιστοσύνην τινὸς ἐξόχου πολιτικοῦ ἀνδρός, οὗτος δὲ προσκληθεὶς εἰς τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ὑπουργικοῦ συλλόγου κάμνει ἐλευθέραν χρῆσιν τῆς εἰς αὐτὸν δοθείσης ἀδείας πρὸς ἐκλογὴν συντρόφων συμφώνων μετ' αὐτοῦ ὡς πρὸς τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς καὶ τὸ σύστημα τῆς κυβερνήσεως.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν δὲν ἐπραγματοποιήθη ὡς εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ ἐκ τοῦ δημοσίου δικαίου πηγάζουσα ἰδέα ἐντελῶς ὀργανισμένου καὶ ὁλόκληρον τὸν κύκλον τῆς διοικήσεως συμπεριλαμβανόντος ὑπουργείου, μολοντοῦτο οἱ ἐξῆς πέντε πολιτικοὶ ἀξιωματικοὶ ὀνομάζονται κατὰ τὴν ἐπίσημον φρασεολογίαν ὑπουργοὶ τοῦ βασιλέως καὶ γραμματεῖς τῆς ἐπικρατείας.

1. Ὁ πρῶτος Λόρδος τοῦ θησαυροφυλακίου καὶ ἀρχιταμίας τοῦ κράτους ἔχει ὅχι μόνον τὴν ἀνωτάτην φροντίδα περὶ τε τῆς εἰσπράξεως καὶ τῆς ἐπινεμήσεως τῶν δημοσίων προσόδων, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς εἰς καλὴν κατάστασιν διατηρήσεως ὅλων τῶν πόρων ἐξ ὧν αὐταὶ πηγάζουσι, ὅθεν ἔχει τὴν ἀνωτάτην ἐφορίαν ἐπὶ παντὸς εἶδους βιομηχανίας καὶ ἐπιτηδευμάτων, ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας, συμπράττοντος πρὸς τοῦτο καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ἀποικίων ὑπουργοῦ. Τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο ἔχει προσέτι ἀρμοδιότητα ὁρισμένην καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν ὑπερασπίσεως μέσων τοῦ κράτους, καὶ ἰδίως προνοεῖ περὶ διατηρήσεως τῶν νεωρίων, τῶν ὀπλοστασίων κ.τ.τ. Βεβαίως ὁ κύκλος τῆς ἐνεργείας τοῦ ὑπουργοῦ τούτου συγκροινόμενος πρὸς ἄλλους παρομοίους εἰς ἄλλας ἐπικρατείας, ἐξαιρουμένου τοῦ Καγκελλαρίου εἰς τὴν Αὐστριακὴν αὐτοκρατορίαν εἶναι εὐρύχωρος, ἀλλ' ἐντοσούτῳ καθιερώθη διὰ τοῦ μακροῦ χρόνου, ὡς εἶχε δοθῇ καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν ἐπὶ τῶν ὑπουργῶν Amboise καὶ Sully ἐπίσης ἐκτεταμένος κύκλος ἐνεργείας εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν. Μολοντούτο ἡ ἀγγλικὴ ἱστορία μαρτυρεῖ, ὅτι εἰς τὰ ἀγγλικὴν ἔθνος δὲν ἔλλειψαν ἄνδρες ἱκανοὶ νὰ προέστανται εἰς τοιαύτην ἐκτεταμένην ὑπηρεσίαν, ἡ δὲ πείρα ἀπέδειξεν, ὅτι ἀπὸ τὴν συγκέντρωσιν ταύτην διαφόρων τῆς διοικήσεως κλάδων εἰς ἓν πρόσωπον προέκυψαν ὠφελήματα μέγιστα εἰς τὴν διοίκησιν τῶν πραγμάτων τῆς πολιτείας ὡς μαρτυροῦσι τὰ ὀνόματα διαφόρων ἐνδόξων πολιτικῶν τῆς Ἀγγλίας ἀνδρῶν, τοῦ Walpole, τοῦ πρεσβυτέρου καὶ νεωτέρου Πίττ, τοῦ Liverpool, τοῦ Γεωργίου Canning τοῦ Grey, τοῦ R. Peel. Ὁ πρῶτος Λόρδος τοῦ θησαυροφυλακίου εἶναι συνήθως ἐπιφορτισμένος ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου τὴν διεύθυνσιν τῆς μιᾶς ἐκ τῶν δύο βουλῶν τοῦ κοινοβουλίου ὅ ἐστι ἀναλαμβάνει τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου προτεινομένων μέτρων καὶ νομοσχεδίων, καὶ τὴν δικαίωσιν καὶ ὑπεραπολογία ὀλοκλήρου τοῦ συστήματος τῆς κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὴν χρεὴν τῶν πόρων καὶ τὴν δαπάνην αὐτῶν εἰς τὰς χρείας τοῦ κράτους. Ἀλλ' ἐξήρτηται ἰδίως ἀπὸ τὸν βαθμὸν τὸν ὑποῖον

φέρει και την κοινωνικὴν τάξιν εἰς ἣν ἀνήκει, ἂν μέλλῃ νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὴν βουλὴν τῶν Πατρικίων ἢ εἰς τὴν τῶν ἀντιπροσώπων· καθότι ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐπαρατηρήσαμεν οἱ ὑπουργοὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν δὲν ἔχουν εἴσοδον εἰς τὸ κοινοβούλιον καθὼ τοιοῦτοι, ἀλλ' ἀποκτῶσι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐδρεύειν καὶ ψηφοφορεῖν εἰς αὐτὰς μόνον ὡσάκις ἐν ταυτῷ ἐνόησαν μὲ τὸ ὑπουργεῖμα καὶ τὴν ιδιότητά ἥτοι τοῦ Πατρικίου καὶ τότε εἶναι μέλη τῆς βουλῆς τῶν Πατρικίων ἢ τῶν ἀντιπροσώπων, καὶ τότε γίνονται μέλη τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων. Ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ Ἀνοβρικοῦ οἴκου συνέβη συχνότατα τὸ νὰ κατέχῃ τὴν θέσιν τοῦ πρώτου Λόρδου τοῦ θησαυροφυλακίου νῦν μὲν Πατρίκιος ὡς ὁ Robert Walpole, ὁ Lord North, ὁ δούξ Portland, ὁ δούξ Wellington· νῦν δὲ κοινὸς ὡς ὁ William Pitt, ὁ George Canning, ὁ Robert Peel. Ἄν ὁ πρωθυπουργὸς τύχῃ νὰ ἦναι ἐκ τῆς τάξεως τῶν κοινῶν, τότε πρέπει ἀναγκαιῶς ἐν ἐκ τῶν ἄλλων ὑπουργείων, λ. χ. τὸ τοῦ Καγκελαρίου τοῦ θησαυροφυλακίου, νὰ ἀνατεθῇ εἰς Πατρίκιον τινὰ διὰ νὰ ἀντιπροσωπεύῃ οὗτος τὸ ὑπουργεῖον εἰς τὴν ἄνω βουλὴν, καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ ἀπαιτῆται νὰ λάβῃ χώραν ὡς πρὸς τὴν κάτω βουλὴν, ὅταν ὁ πρωθυπουργὸς ἀνήκει ἐκ γενετῆς εἰς τὴν τάξιν τῶν Πατρικίων.

2. Συμπράκτωρ καὶ συλλειτουργὸς τοῦ πρωθυπουργοῦ εἶναι ὁ Καγκελλάριος τοῦ θησαυροφυλακίου, Chancellor of the Exchequer (*) ὅστις ἐνταυτῷ εἶναι καὶ ὑποθησαυροφύλαξ καὶ ἰσοβάθμιος μὲ τοὺς γραμματεῖς τῆς ἐπικρατείας, ὅθεν καὶ ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν ὑπουργῶν τοῦ βασιλέως. Εἶναι ἐπιφορτισμένος μὲ τὰς λεπτομερείας τῆς οἰκονομικῆς διοικήσεως καὶ εἶναι κυρίως ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός.

(*) Τὸ θησαυροφυλάκιον ἢ ταμεῖον τῆς ἐπικρατείας φέρει εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὴν τυχαίαν ὀνομασίαν τοῦ Exchequer Scaccarium, ὃ ἐστὶ Ζατρίκιον, διότι ἡ τράπεζα εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ θησαυροφυλακίου ἦτο σκεπασμένη μὲ τάπητα πεποικιλμένον κυδοειδῶς κατὰ τὸν τρόπον τῆς σανίδος τοῦ Ζατρίκιου.

3. Ὁ ὑπουργὸς γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων.

4. Ὁ ὑπουργὸς γραμματεὺς ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων Οὗτος φροντίζει ὄχι μόνον περὶ τῆς κοινῆς εὐταξίας καὶ τῆς διατηρήσεως τῆς ἐσωτερικῆς εἰρήνης τῆς ἐπικρατείας, τῆς ὁποίας ὁλόκληρον τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν κρατεῖ εἰς τὰς χεῖρας του, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἐπαγρυπνῇ αὐστηρῶς περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐνεργείας τῶν νόμων, διό καὶ εἰς τὸν κύκλον αὐτοῦ συμπεριλαμβάνονται πολλὰ ἔργα τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης γραμματέως εἰς ἄλλας ἐπικρατείας.

5. Ὁ ὑπουργὸς γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν ἀποικιῶν τοῦ ὁποίου τὰ σπουδαιότερα ἔργα ἀφορῶσι τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις πρὸς τὰς ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης χώρας καὶ τὰς Βρετανικὰς ἀποικίας.

Εἰς ὅλας τὰς ῥηθείσας γραμματείας τῆς ἐπικρατείας δύνανται νὰ διορισθῶσιν ἀδιακρίτως καὶ πατρίκιοι καὶ κοινοί, μὲ τὴν μόνην ἐξαίρεσιν, ὅτι ὅταν οἱ διορισθέντες νέοι ὑπουργοὶ ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν κοινῶν, τότε εἰς ἡ δὺ ἐξ αὐτῶν πρέπει νὰ προβιβασθῶσιν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Πατρικίου καὶ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Ἄνω βουλὴν. Οἱ εἰρημένοι πέντε ὑπουργοὶ σχηματίζουν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἐξῆς μνημονευησομένους ἀρχηγοὺς ἀρχῶν τινῶν ἀνωτέρων τὸν ὑπουργικὸν σύλλογον ἢ τὸ λεγόμενον συμβούλιον τοῦ βασιλικοῦ δωματίου Cabinet Council. Τὸ συμβούλιον τοῦ δωματίου ἦτοι ὁ μείζων οὗτος ὑπουργικὸς σύλλογος ἀποφασίζει περὶ ὅλων τῶν ὑποθέσεων, αἵτινες εἰσέρχονται εἰς τὸν κύκλον πλειοτέρων γραμματειῶν καὶ ἐπομένως ἀπαιτοῦσι τὴν κοινὴν σύμπραξιν τῶν κεντρικῶν τοῦ κράτους ἀρχῶν. Τὰ συνήθη μέλη τοῦ ὑπουργικοῦ τούτου συμβουλίου εἶναι 14, συμπεριλαμβανομένων δηλαδὴ καὶ τῶν εἰρημένων πέντε ὑπουργῶν γραμματέων τῆς ἐπικρατείας. 1. Ὁ Λόρδος Καγκελλάριος, Lord Chancellor, ὅςιν εἶναι ἐνταυτῷ καὶ πρόεδρος τῆς Ἄνω βουλῆς καὶ τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου. 2. Ὁ Λόρδος πρόεδρος τοῦ ἐξ ἀπορρήτων συμβουλίου, Lord President of the Privy Council, 3. Ὁ Λόρδος Σφραγιδοφύλαξ, Lord Privy Seal.

4. Ὁ πρῶτος Λόρδος τοῦ νηυαρχείου *First Lord of the Admiralty*. 5. Ὁ πρόεδρος τοῦ ἐλεγκτηρίου, *President of the Board of Controll* ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς διοικήσεως τῶν Ἰνδικῶν ὑποθέσεων. 6. Ὁ πρόεδρος τοῦ ἐμπορικοῦ συμβουλίου, *Pr. of the Board of Council for trade and foreign Plantations*. 7. Ὁ Καγκελλάριος τοῦ δουκάτου τῆς Λαγκασταίας, θέσις ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι ἀνευ ῥητοῦ κύκλου καθηκόντων, ἀπονεμομένη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς ἐξόχους πολιτικούς ἀνδρας τῶν ὁποίων τὴν ἱκανότητα καὶ προσωπικὴν βαρύτητα ἐπιθυμεῖ τὸ ὑπουργεῖον νὰ ὠρελῇται χωρὶς νὰ ἀπατητῇ παρ' αὐτῶν διηνεκὴ διοικητικὴν ἐνέργειαν. 8. Ὁ γενικὸς τοῦ στρατοῦ ταμίας. 9. Ὁ ὑπουργὸς τοῦ πολέμου, *Secretary of War*. Ὅλοι οὗτοι ἀξιοματικοὶ λέγονται κατὰ πλατυτέραν ἔννοιαν ὡς πουργοὶ τοῦ βασιλέως.

Ἐκτάκτως καὶ εἰς ἰδιαιτέρας τινὰς περιπτώσεις προσκαλοῦνται εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ ὑπουργικοῦ συλλόγου καὶ διὰ τοῦτο λογίζονται ἔκτακτα αὐτῆς μέλη ὁ Ἀρχιστρατήγος τοῦ στρατοῦ, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ, ὁ γενικὸς διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων, ὁ γενικὸς ἐπιμελητὴς τῶν δασῶν, τῶν ἐθνικῶν κτημάτων καὶ δημοσίων οἰκοδομῶν, ὁ ἀντικαγκελλάριος τοποτηρητὴς τοῦ Λόρδου Καγκελλαρίου εἰς τὸ ἀνώτατον δικαστήριον, ὁ γενικὸς ἐπίτροπος τῆς ἐπικρατείας, ὁ γενικὸς συνήγορος καὶ ὁ συνήγορος τοῦ δημοσίου.

Εἰς τὰ περὶ τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπουργείου καὶ τῆς συνθέσεως αὐτοῦ ἠκολουθήσαμεν δι' ἑλλειψιν Ἀγγλων συγγραφέων τὸν Schubert *Staats Kunde von Europa*). Ἐπειδὴ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου παρατηροῦμεν διαφωνίας τινὰς εἰς τοὺς συγγραφεῖς προσθέτομεν ἀκόμη περὶ τούτου τὰ ἐξῆς ἐκ τοῦ Berghaus (*Laender und Voelker Kunde*, 5, B. S. 375) «Ἡ ἀνωτάτη κεντρικὴ διοικητικὴ ἀρχὴ εἶναι τὸ ἐξ ἀπορρήτων συμβούλιον *Privy Council*, συγκείμενον ἐκ τῶν περιφανέστερων προσώπων τοῦ βασιλείου, διοριζομένων παρὰ τοῦ βασιλέως, εἰς τῶν ὁποίων τὴν πίστιν καὶ τὴν μυστικότητα δύναται νὰ ἐπιστηριχθῇ. Οὗτοι εἶναι οἱ ἄμεσοι τοῦ στέμματος

τος σύμβουλοι, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ βασιλεὺς κατὰ νενομισμένην συνήθειαν ἐκλέγει στενωτέρον τινα σύλλογον, ὡς συμβούλιον τοῦ δωματίου, Cabinet Council, ἐντὸς τοῦ ὁποίου συζητοῦνται αἱ σπουδαιότεραι ὑποθέσεις καὶ αἱ ἀπαιτοῦσαι ἐχεμυθίαν μεγίστην. Τὸ συμβούλιον τοῦ δωματίου ἀκριβῶς ἐξεταζόμενον δὲν ἀναγνωρίζεται παρὰ τοῦ συντάγματος, ἀλλὰ θεωρεῖται κατὰ συνήθειαν ὡς σῶμα ἐκλεγόμενον παρὰ τοῦ βασιλέως πρὸς διοίκησιν τῶν ὑποθέσεων τῆς πολιτείας καὶ τοῦ ὁποίου τὰ μέλη θεωροῦνται ὡς οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ στέμματος σύμβουλοι. Τὸ συμβούλιον τοῦ δωματίου ἦτοι ὁ ὑπουργικὸς σύλλογος σύγκειται συνήθως ἐξ ἐκείνων τῶν ὑπουργῶν, οἵτινες ἐπιτελοῦσι τὰ κυριώτερα ἔργα τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας· ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ ἐκλογή αὐτῶν κρέμεται ἀπὸ μόνον τὸν βασιλέα καὶ μόνον ὅτι τὸ σωματεῖον τοῦτο σχηματίζει κυρίως τὴν λεγομένην κυβέρνησιν the government ὁ βασιλεὺς δύναται μολοντοῦτο νὰ προσκαλεσῇ εἰς τὸ δωματίον καὶ πάντα ἄλλον μυστικὸν σύμβουλον. Οἱ ἀνώτατοι ἀξιωματικοὶ τῆς ἐπικρατείας officers of State, περιλαμβάνονται εἰς τὸν ἐξῆς κατάλογον.

Officers of State forming the
Cabinet,

First Lord of the Treasury.

Lord Chancellor.

Lord Privy Seal.

President of the Privy Council.

Secretary of State for the Home Department.

Secretary of State for the Foreign Department.

Secretary of State for the Colonial Department.

Chancellor of the Exchequer.

First Lord of the Admiralty.

Master General of the Ordnance.

President of the Board of Control.

Chancellor of the Duchy of Lancaster.

Officers of State not of the
Cabinet.

Lord Chamberlain.

Lord Steward.

Master of the Horse.

Secretary of War.

Treasurer of the Navy.

President of the Board of Trade.

Paymaster of the Forces.

Vice—President of the Board of Trade.

Postmaster—General.

Lieutenant—General of the Ordnance.

First Commissioner of the Land-Revenue.

Attorney-General.

Sollicitor-General.

Τὸ ὑπουργεῖον εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὅπως κατὰ μικρὸν διευορφώθησαν αἱ πολιτικαὶ τοῦ τόπου ἐκείνου σχέσεις ἔλαβεν ἐντὸς τῆς πολιτείας τὴν θέσιν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ κατέχῃ διὰ νὰ σχηματίξῃ ὅχι μόνον κατ' ὄνομα, ἀλλὰ πραγματικῶς τὸν ἀναγκαῖον σύνδεσμον μεταξὺ τοῦ ἀνευθύνου πολιτικοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τῆς κοινότητος τοῦ ἔθνους. Ἰστάμενον εἰς τὸ μέσον μεταξὺ τοῦ βασιλέως καὶ πῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους καθίσταται ἐξίσου ἐπιωφελὲς εἰς τε τὴν βασιλείαν καὶ εἰς τὸ ἔθνος, ἐπαγρυπνοῦν ἵνα μένωσιν αἱ πλάστιγγες τῶν βασιλικῶν καὶ ἐθνικῶν συμφερόντων εἰς εὐτυχῇ ἰσορροπίαν. Διοριζόμενον παρὰ τοῦ βασιλέως ἐκ τῶν μελῶν τοῦ κοινοβουλίου σχηματίζει τρόπον τινὰ ἐκλεκτὴν μερίδα ἢ ἐπιτροπὴν τοῦ μεγάλου ἐθνικοῦ συμβουλίου, προσανήκουσαν εἰς τοῦτο καὶ διαμένουσαν ἐν αὐτῷ, ἐκλελεγμένην δὲ μόνον νὰ χρησιμεύῃ ὡς σύμβουλος καὶ συναντιλήπτωρ τοῦ βασιλέως εἰς τὴν διοίκησιν τῶν ὑποθέσεων. Εἶναι ἀναντίρρητον, ὅτι ἡ θέσις τοιούτου ὑπουργείου εἶναι ἀξιοπρεπεστερά καὶ ὁ προορισμὸς αὐτοῦ ἐπιωφελέστερος καὶ συντελεστικώτερος παρὰ ὅπου αἱ ὑπουργοὶ λογίζονται ὑπηρεταί.

μᾶλλον τοῦ ἡγεμόνος παρὰ τοῦ ἔθνους, καὶ παρὰ τῶν ὁποίων ὁ καλῶν αὐτοὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸ νὰ ἔχωσι πάντοτε ὑπ' ὄψιν πρὸ πάντων τὰ ἴδια αὐτοῦ συμφέροντα, καὶ ὁσάκις ταῦτα ἀντιμάχονται πρὸς τὰ τοῦ ἔθνους νὰ θυσιάῳσι ταῦτα εἰς ἐκεῖνα. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰ πράγματα ἔλαβον τοιαύτην μορφήν ὥστε κανεὶς ὑπουργὸς νὰ μὴ δύναται νὰ διατηρηθῇ εἰς τὴν θέσιν του ἂν δὲν ἀπολαμβάνῃ συγχρόνως καὶ τὴν ἀμοιβαίαν ἐμπιστοσύνης τοῦ ἡγεμόνος καὶ τοῦ ἔθνους. Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχει εἰς τὴν Ἀγγλίαν καθιερωμένον ἀξίωμα πολιτικὸν ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐγκατεστάθῃ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους καὶ ὄχι τὸ ἀνάπαλιν. Ὅθεν εἶναι τακτικώτατον, ὅτι ὁ βασιλεὺς δίδει τὴν ἐμπιστοσύνην του καὶ προσκαλεῖ ὡς συμβούλους του μόνον τοιοῦτους ἀνθρώπους, οἵτινες εἶναι προσηλωμένοι εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους. Πόσον ἡ τάξις τῶν πραγμάτων αὕτη διαφέρει ἀπὸ τὴν εἰς ἄλλας μοναρχίας παραδεδεγμένην εἴτε συνταγματικὰς εἴτε ἀπολύτους. Εἰς ταύτας λείπει ὀλοτελῶς πᾶσα τάξις, πᾶς θεσμὸς, δι' οὗ νὰ προτρέπεται ὁ ἡγεμὼν νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑπουργῶν αὐτοῦ, οὔτε ὑπάρχει κανὲν μέσον πρὸς ἀπομάκρυνσιν μισητῶν ὑπουργῶν ἐκ τοῦ συμβουλίου τοῦ βασιλέως. Ἡ εὐνοία, ἡ δυσαρέσκεια τούτου ἀποφασίζει περὶ τοῦ ἂν πρέπη ὑπουργὸς τις νὰ μένῃ εἰς τὴν θέσιν του ἢ μὴ· διὰ τοῦτο οἱ ὑπουργοὶ οὔτε φροντίζουσιν ὅλως περὶ τῆς εὐνοίας τοῦ ἔθνους. Καὶ ἂν ἡ ματαιότης μισητοῦ τινος ὑπουργοῦ ἐπιθυμήσῃ τὸν δημόσιον ἔπαινον εἰς τὸν τοιοῦτον δὲν λείπουν ποτε δουλοπρεπεῖς πανηγυρισταί, αἱ δὲ ἐπίσημοι καὶ ἡμιεπίσημοι ἐφημερίδες εἶναι πρόχειρα πρὸς τοῦτο ὄργανα. Ὁ τοιοῦτος ὑπουργὸς δὲν ἔχει χρεῖαν νὰ συσταθῇ ἀπὸ τοῦ νὰ πράξῃ παρανόμους ἢ ἀντισυνταγματικὰς πράξεις· ἀρκεῖ νὰ λαμβάνῃ μικράν τινα πρόνοιαν καὶ νὰ παραστήνῃ εἰς τὸν ἡγεμόνα ὅτι ἡ ἀντισυνταγματικὴ πράξις γίνεται πρὸς τὸ συμφέρον τούτου. Ἀλλ' ὅ,τι διακρίνει τοὺς Ἀγγλοὺς ὑπουργοὺς ἀπὸ τοὺς τῶν ἄλλων ἐπικρατειῶν καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς Γαλλίας εἶναι ὅτι οἱ Ἀγγλοὶ ὑπουργοὶ δὲν εἶναι ἐνταυτῷ καὶ ἀρχηγοὶ ἱεραρχικῆς

ὑπαλληλίας ἀξιωματικῶν καθικνουμένης μέχρι τῶν ἐσχάτων βαθμίδων τῆς πολιτικῆς κοινωνίας, ὁμοίας μὲ πυραμίδα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς ὁποίας στέκει ὁ ἡγεμὼν αὐτός. Εἰς τὴν Γερμανίαν ἰδίως ἐσχηματίσθη τὸ ἄρθροισμα τῶν διαφόρων πολιτικῶν ἀξιωματικῶν εἰς ἰδιαίτερον σῶμα καὶ σύστημα χωρισμένον ἀπὸ τὴν ὁλομέλειαν τοῦ ἔθνους, ἔχον τὰ ἰδιαίτερα καὶ χωριστὰ αὐτοῦ συμφέροντα, τὰ ὁποῖα πολλάκις συνταυτίζονται μὲ τὰ τοῦ ἡγεμόνος. Ἐκεῖ συνήθως ὁ ἡγεμὼν παρίσταται μετὰ τοῦ ὑπουργείου καὶ τῆς εἰς τοῦτο ὑποκειμένης ἱεραρχικῆς τῶν ἀξιωματικῶν τάξεως ὡς μέρος ἀπέναντι τοῦ ἔθνους καὶ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ, καὶ ἀντὶ τῆς ὑμνουμένης ἐνότητος ἐν τῇ πολιτείᾳ γεννᾶται δυὰς διατελοῦσα εἰς διηνεκὴ μάχην, καθ' ἣν τὸ στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει εἰς τὴν κατοχὴν τῆς πραγματικῆς δυνάμεως ὑπερισχύει καὶ δίδει εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς πολιτείας ῥοπὴν καὶ διεύθυνσιν κατὰλληλον εἰς τὰ ἰδιαίτερα αὐτοῦ συμφέροντα.

Διὰ τὰ συμβιβάζωσιν αἱ πολιτικοὶ τὸ περὶ τῆς ἱερότητος καὶ τοῦ ἀπαρχιάστου τοῦ βασιλέως ἀξίωμα μὲ τὴν πολιτικὴν ἐλευθερίαν τῶν πολιτῶν ἔκριναν χρήσιμον καὶ ἐπωφελές τὸ νὰ καταστήσωσι τοὺς πολιτικούς ἀξιωματικούς, διοριζομένους παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πολιτείας καὶ ἐξαρτωμένους παρ' αὐτοῦ ὑπευθύνους εἰς τὴν πολιτείαν, ὅτι δὲν θέλουν δοθῇ ἢ ἐκτελεσθῇ διαταγαὶ ἀντιβαίνουσαι εἰς τοὺς ὅρους καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ συντάγματος. Ἡ ἰδέα τῆς εὐθύνης τῶν ὑπουργῶν, εἶναι ἰδέα πολιτικὴ, ἀριστούργημα τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης. Ἐπειδὴ κατ' αὐτὴν τὸ κύρος καὶ ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ ἡγεμόνος κρέμαται ἀπὸ τὴν συναίνεσιν τῶν ὑπουργῶν αὐτοῦ καὶ τὴν προσηγορίαν τοῦ ἀρμοδίου γραμματέως, ὅστις ἕνεκα τούτου καθίσταται ὑπεύθυνος, ἐκατορθώθη διὰ τοῦ μέσου τούτου τὸ νὰ συμβιβασθῇ ἡ βασιλικὴ μεγαλειότης καὶ τὸ ἀπαρχιάστον τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πολιτείας, ἀπὸ τῶν ὁποίων κρέμαται ἡ διατήρησις τῆς ὑπαρχούσης τάξεως, μὲ τὴν διατήρησιν τοῦ συντάγματος, καθότι ὁ βασιλεὺς δὲν εὐρίσκει ὑπηρέτας συνεργούς εἰς σκοποὺς καὶ ἐπιχειρήσεις ἀντιβαίνουσας εἰς τὰς ἀρχάς καὶ εἰς τὸ

πνεῦμα τοῦ πολιτεύματος· καὶ ἂν εὖρη ἡ πράξις αὐτῶν ἀποτελεῖ ἐγκλημα· ὁ δὲ βασιλεὺς δύναται ἐπὶ τέλους, ἂν ἐπιμένη εἰς τὴν διηνεκὴ ἐχθρικὴν τῶν σκοπῶν καὶ συμφερόντων τῆς πολιτείας καταπολέμησιν νὰ ἀπολέσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν πολιτῶν εἰς τοσοῦτον βαθμὸν, ὥστε νὰ μὴ δύναται πλέον νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν κυβερνήσιν. Ἀλλ' ἐντοσούτῳ ἡ νομικὴ τοῦ ἐγκλήματος συνέπεια ἐπίκειται εἰς μόνους τοὺς ὑπουργοὺς, διότι αὐτοὶ μόνοι εἶναι οἱ χρεωστοῦντες εὐθύνην εἰς τὴν πολιτείαν, διὸ καὶ διηνεκῶς ὑπομνήσκονται, ὅτι δὲν εἶναι ὑπηρέται μόνον τοῦ ἡγεμόνος, ἀλλ' ἀξιωματικοὶ τῆς πολιτείας· καὶ ὅτι ὀρεῖλουν νὰ θεωρῶσι τὴν εὐπραγίαν αὐτῆς ὡς τέλος καὶ σκοπὸν τοῦ βίου αὐτῶν.

Τῆς εὐθύνης τῶν δημοσίων ἀξιωματικῶν ἡ οὐσιώδης αὕτη ἀρχὴ ἐνεργεῖται κατὰ τὴν πλατυτάτην αὐτῆς ἔννοιαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Τὸ δικαίωμα τῆς κατηγορίας κατὰ τῶν ὑπουργῶν ἀνήκει εἰς τὴν βουλὴν τῶν κοινῶν καθὼς ἐπίσης ἡ αὕτη βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κατηγορῇ καὶ πάντα δημόσιον ἀξιωματικὸν παραβάτην τῶν καθηκόντων του, καὶ οἱ τύποι τοὺς ὁποίους φυλάττει ὡς αἰεὶ πρόκειται κατηγορία κατὰ ὑπουργοῦ δὲν διαφέρουσι ἀπὸ τοὺς κατὰ παντὸς ἄλλου πολίτου συνήθεις τύπους· διότι ἡ δικαιοδοσία τοῦ κοινοβουλίου ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ ἰδιωτῶν ὑποπεσόντων εἰς ἐγκλήματα κατὰ τοῦ ἔθνους high crimes. Τοιαύτη δίκη ἐνώπιον τοῦ κοινοβουλίου ἕνεκα πολιτικῶν ἐγκλημάτων λέγεται impeachment. Ὅταν ἡ κάτω βουλὴ παρίστανται ὡς κατήγορος, τότε ἐκτελεῖ ἔργα δικαστηρίου ἢ αἰώ βουλῆς. Ψηφίσματα τῆς ἀνω βουλῆς δι' ὧν κατ' αἴτησιν τῆς κάτω βουλῆς ἐπιβάλλονται ποιναὶ ἕνεκα πολιτικῶν ἐγκλημάτων λέγονται Bill of pains and penalties. Καμμία δύναμις ἢ ἐξουσία εἰς τὴν πολιτείαν, οὔτε αὐτὸς ὁ βασιλεὺς δὲν δύναται νὰ ἀναστειλῇ ἢ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν δρόμον τοιαύτης κατὰ τῶν ὑπουργῶν δίκης, καὶ διὰ νὰ μὴ παρεμποδίσῃ τὴν πρόδον καὶ ἀποπεράτωσιν τῆς τοιαύτης δίκης τὸ βασιλικὸν προνόμιον τῆς παρατάσεως ἢ διαλύσεως τοῦ κοινοβουλίου ὑπάρχει διάταξις ὅτι ἡ κατηγορία κατὰ τινος ὑπουργοῦ μεταβαίνει ἀφ' ἐνὸς κοινοβου-

λίου εἰς τὸ ἄλλο, δι' ἧς ἐπρολήφθη πᾶσα τοῦ βασιλέως παρέμβασις πρὸς χάριν τινὸς κατηγορουμένου ὑπουργοῦ. Δὲν συγχωρεῖται δὲ εἰς κανένα ὑπουργὸν νὰ παρουσιάσῃ πρὸς ἀπολογία τοῦ δῆθεν ῥητὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως· ἐπειδὴ ἂν καὶ κατὰ τὸ παραδεγμένον πολιτικὸν ἀξίωμα ὁ βασιλεὺς θεωρεῖται ὅτι δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἄδικον, ἀλλ' ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ὑπουργοὺς νὰ καταχρῶνται τὸ ἀξίωμα ἐκεῖνο καὶ νὰ καλύπτωσι τὰς ἀδίκους αὐτῶν πράξεις μετὰ τὸ βασιλικὸν δικαίωμα. Διὰ πᾶσαν σύμπραξιν ἥτοι ἔργῳ ἢ λόγῳ εἰς κυβερνητικὴν τινα πράξιν ἐκτελεσθεῖσαν κατὰ βασιλικὴν ἐπιταγὴν ὑπόκεινται οἱ ὑπουργοὶ ἐνώπιον τοῦ κοινοβουλίου εἰς εὐθύνην, καὶ ὡς ἀπόδειξις τῆς τοιαύτης συμπράξεως ἀρκεῖ ἡ προσυπογραφὴ καὶ ἡ ἐπίθεσις τῆς παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ φυλαττομένης σφραγίδος. Ἀφ' ἐτέρου δὲ μέρους καὶ ὁ βασιλεὺς, καὶ ἂν ἡ καταδίκη τοῦ ὑπουργοῦ προσβάλῃ ἐμμέσως καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον, δὲν δύναται εἰς τοιαύτην περίπτωσιν νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς χάριτος (*).

Οἱ ὑπουργοὶ δὲν δύνανται νὰ μεταβάλωσι κατ' οὐδὲν τοὺς παρὰ τοῦ κοινοβουλίου ψηφισθέντας νόμους, περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκτέλεσεως τῶν ὁποίων ὀφείλουσι νὰ φροντίζωσι· οὔτε ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ κοινοβουλίου νὰ λαμβάνωσι μέτρα πρὸς τὰ ὁποῖα δὲν ἔλαβον ἐξουσίαν παρ' οὐδενὸς κειμένου νόμου. Ἀλλ' ὅμως καὶ εἰς αὐτὸν ἤδη τὸν συνήθη δρόμον τῶν πραγμάτων δύνανται νὰ ἔλθωσι περιστάσεις, καθ' ἃς ἡ ὑπερτάτη ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀναγκάζεται νὰ ὑπερβῇ τὰ νόμιμα τῶν καθηκόντων αὐτῆς ὅρια, ἵνα μὴ, διὰ παραλείψεως ταχείας ἐνεργείας, ὅταν πᾶσα ἀναβολὴ φέρει κίνδυνον, προέλθῃ βλάβη εἰς τὰ συμφέροντα τῆς πολιτείας· ὅθεν ἀνεγνωρίσθη καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὅτι καμμία νομοθεσία δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ προνοήσῃ τὰ πάντα καὶ νὰ ἀναστείλῃ τὴν φορὰν τῶν περιστά-

(*) Ὁ νόμος Act of settlement τοῦ 1701 φέρει ῥητῶς: That no pardon under the great seal of England be pleadable to an impeachment by the commons in parliament.

σιων, ὅτι τὰ πράγματα ἐνίοτε σύρουνσι τὸν ὑπουργὸν πέραν τοῦ νόμου ἵνα λάβῃ πρόνοιαν *ne respublica quid detrimenti capiat*. Ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου μέρους ἐνόησαν πόσον ἐπικίνδυνον ἤθελεν εἶναι νὰ συγχωρηθῇ εἰς τοὺς ὑπουργοὺς νὰ ὑπερορῶσι τοὺς νόμους καὶ νὰ ἐκδίδωσιν αὐτοβούλως διατάξεις μὴ στηριζομένας εἰς κανένα κείμενον νόμον. Μόνον διατηρουμένης τῆς αὐστηροτάτης ὑπουργικῆς εὐθύνης καὶ ἐπὶ ὑποχρῶσει νὰ ἐπιζητῇται ἡ ἐπικύρωσις τοῦ κοινοβουλίου εὐθὺς μετὰ τὴν προσεχῇ αὐτοῦ συνέλευσιν δύναται νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τοὺς κατὰ μέρος ὑπουργοὺς ἢ εἰς τὴν βασιλείαν συμβουλευομένην καὶ τὸ ὑπουργεῖον, νὰ λάβῃ χρεῖας καλούσης μέτρα κατὰ τὸ μεταξὺ διάστημα ἀπὸ μιᾶς τοῦ κοινοβουλίου συνόδου μέχρι τῆς ἄλλης, πρὸς τὰ ὅποια δὲν ἔλαβεν ἐξουσίαν παρ' οὐδενὸς νόμου. Ἐπέτρεψαν λοιπὸν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ ἐξ ἀπορρήτων αὐτοῦ συμβουλίῳ, *in privy council*, κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν τὸ κοινοβούλιον δὲν εἶναι συνηγμένον, δύναται νὰ διατάξῃ, ἢ, τι κατὰ τὰς ὑπαρχούσας περιστάσεις κριθῇ ἀναγκαῖον καὶ σκόπιμον, καὶ ἂν δὲν χορηγείται παρ' οὐδενὸς τοῦ κοινοβουλίου ψήφισματος ἢ πρὸς τοῦτο ἐξουσία οἱ ὑπουργοὶ δὲν διστάζουσι ποτὲ νὰ ὑπογράψωσι τοιαύτην βασιλικὴν ἀπόφασιν καὶ νὰ τὴν ἐκτελέσωσιν, ἐάν ἔχωσι τὴν πεποιθήσιν ὅτι δύνανται νὰ δικαιώσωσιν ἀποχρώντως τὴν διαγωγὴν των. Ἀλλ' ἡ υπερτάτη ἐκτελεστικὴ ἀρχὴ δὲν παραλείπει ποτὲ ἅμα τὸ κοινοβούλιον συνελθῇ, νὰ ζητήσῃ τὴν συγκατάθεσιν αὐτοῦ δι' ἃ παρ' ἐξουσίαν ἔπραξε, ὁμολογοῦσα ὅτι τὸ πραχθὲν δὲν ἦτο κατὰ τὴν τάξιν, ἀλλ' ὅμως ὑπεργορεύετο ἀπὸ τὸ κατεπεῖγον τῶν περιστάσεων κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ κοινοβουλίου καὶ δικαιούται ἀπὸ τὴν περὶ τῶν κοινῶν συμφερόντων προμήθειαν. Τοιαύτη αἵτησις τῶν ὑπουργῶν πρὸς τὸ κοινοβούλιον περὶ τοῦ ἀζημίῳ ἔνεκα ὑπερβάσεως τῶν καθηκόντων εἰς κατεπειγούσας περιστάσεις λέγεται *Bill of indemnity*.

Ἀπέναντι εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἀνωτάτην ἐξουσίαν καὶ τῶν ὑπευθύνων αὐτῆς ὀργάνων ὑπάρχει ἡ ἀντιπροσωπία τοῦ ἔθνους συγ-

κειμένη ἐκ μιᾶς κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος κληρονομικῆς βουλῆς καὶ ἐκ μιᾶς αἰρετῆς βουλῆς, ὡς ἀνωτάτης νομοθετικῆς ἐξουσίας, δηλουμένης διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κοινοβουλίου Parliament, τοῦ ὁποῖου τὰ προνόμια καὶ δικαιώματα δὲν εἶναι ὀλιγώτερον μεγάλα καὶ σπουδαῖα παρὰ τὰ τοῦ γέμματος.

Ἡ βουλὴ τῶν Πατρικίων, Ὀμοτίμων ἢ Λόρδων, ἡ προτεχестέρα κατὰ τὸ ἀξίωμα μετὰ τὴν βασιλείαν, ἥτις λέγεται καὶ Ἄνω βουλή Upper House, ὅχι κατὰ τι δικαίωμα προνομιακόν, ἀλλ' ἐκ τῆς τοχαίας περιστάσεως, ὅτι ἄλλοτε συνεδρίαζεν εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν μετὰ τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων καὶ κατεῖχεν αὐτὴ μὲν τὴν ἄνω ὀροφὴν τοῦ οἰκήματος, ἡ δὲ τὴν κάτω, διὸ καὶ λέγεται ἐκείνη καὶ Lower House, σύγκειται ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ λαϊκῶν Λόρδων τοῦ ἡνωμένου βασιλείου τῆς Μ. Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας. Τὸ ἀρχαῖον ὡς εἶδομεν, ἡ βουλὴ αὕτη ἦτο ἡ αὐλὴ τῶν Βασιλέων τοῦ βασιλέως καὶ συνεκροτεῖτο ἐκ τῶν ἀμέσων αὐτοῦ τιμαριωτῶν. Τὴν σήμερον ἡ βουλὴ τῶν Πατρικίων σύγκειται ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἀνωτέρας ἢ ἀριστοκρατικῆς εὐγενείας τῆς ἰδίως λεγομένης Nobility, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν ὅλοι οἱ ἐξ αἵματος πρίγκιπες καὶ ὅλοι οἱ Λόρδοι καὶ κύριοι τοῦ βασιλείου οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον προδιωσθέντες. Ο βαθμὸς καὶ ὁ τίτλος αὐτῶν εἶναι κληρονομικὸς, ἀλλ' ὅμως κληρονομεῖται μόνον ἀπὸ τὸν πρεσβύτερον υἱόν, ὅστις ἐνόσω ζῇ ὁ πατὴρ φέρει τὸν δευτέρου αὐτοῦ τίτλον, ὁ ὁποῖος δὲν ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως νὰ ᾔηται συνδεδεμένος μὲ ἐγγεῖον κτῆμα. Τοῦτο ἀκολουθεῖ κατὰ τὸ παραδεγμένον ἔθος ἐπὶ τῶν Δουκῶν, Μαρκιόνων καὶ Κομήτων κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον, ὅτι τῶν Δουκῶν οἱ πρεσβύτεροι υἱοὶ φέρουν τὸν τίτλον τοῦ μαρκιόνος ἢ κόμητος, οἱ τῶν Μαρκιόνων τὸν τοῦ ἀντικόμητος, οἱ τῶν Κομήτων τὸν τοῦ Λόρδου ἢ Βασιλέως (*). Ἀλλ' οἱ τιτλο-

(*) Ὅστις ἔλαβε τὸν ἀνώτερον τίτλον φέρει συνήθως καὶ τοὺς κατωτέρους. Ὁ Δουξ Somerset λ. χ. εἶναι καὶ Marquis of Worcester. Ὁ Δουξ Northumberland εἶναι Earl of Wiltshire. Ὁ Κόμης Shrewsbury εἶναι Lord Talbot καὶ τ. ε.

φόροι οὗτοι υἱοὶ δὲν εἶναι ἐνταυτῷ καὶ Πατρίκιοι ἐνόσω ζῶσιν οἱ πατέρες αὐτῶν· τὰ δὲ τέκνα αὐτῶν ἀνήκουν εἰς μόνην τὴν κοινὴν ἢ δημῶδη εὐγένειαν Gentry. Τὸ αὐτὸ λαμβάνει χώραν καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιγόνων υἱῶν τῶν Πατρίκιων. Ἡ ἀνωτάτη αὕτη εὐγένεια εἶναι πατρόθεν κληρονομικὴ χωρὶς νὰ ἀπαιτῶνται πρόγονοι εὐγενεῖς καὶ μητρόθεν. Ἀλλ' ἐν τοσούτῳ κληρονομεῖται καὶ μητρόθεν ἀσχετῶς πρὸς τὸν πατέρα, ὅσκις ἡ μήτηρ εἶναι πατρίκισσα, τουτέστι θυγάτηρ κληρονόμος κομητείας ἢ βαρωνείας μεθ' ἧς εἶναι συνδεδεμένος ὁ βαθμὸς τῆς πατρικίας, ὅσκις δηλαδὴ ἡ κληρονόμος εἶναι ὡς λέγουν πατρίκισσα ἰδίῳ δικαιώματι, Peeress by her ownright. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δι' ὑπανδρείας θυγατρὸς τινὸς κληρονόμου μετὰ μέλους τινος τῆς ἀνωτέρας εὐγενείας, δύναται νὰ συρρέουσιν εἰς τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν διπλῇ καὶ τριπλῇ πατρικίᾳ (*). Εἰς τινὰς περιστάσεις ὁ βασιλεὺς χορηγεῖ τὸν βαθμὸν τῆς πατρικίας εἰς γυναῖκα ἢ θυγατέρα διὰ μεγάλας τυχὸν τοῦ ἀποθανόντος συζύγου ἢ πατρὸς ἐκδουλεύσεις, ὡς ἐγίνε εἰς τὴν γῆραν τοῦ περιδόξου Κάννιγκ. Ὅταν μέλη τῆς ἀνωτέρας εὐγενείας ἀποθάνωσιν χωρὶς νὰ ἀφήσωσι κατιόντας ἄρρενας ἢ θήλεις ὁ τίτλος αὐτῆς μεταβαίνει εἰς τὸν πρεσβύτερον ἀδελφόν, ἢ ἂν οὗτος δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς τὸν πρεσβύτερον τούτου υἱὸν καὶ εἰς τοὺς διαδόχους αὐτοῦ. Ἄν συμπέσῃ ὁ ἀδελφὸς ἢ ὁ υἱὸς αὐτοῦ νὰ ἐπροβιβάσθῃ ἤδη παρὰ τοῦ βασιλέως χάριν ἰδίων ἐκδουλεύσεων πρὸς τὴν ἐπικράτειαν εἰς τὸν βαθμὸν τῆς πατρικίας, τότε συγχωρεῖται εἰς αὐτὸν νὰ ἐκλέξῃ ὅντινα προτιμᾷ ἐκ τῶν δύο τίτλων καὶ νὰ διατηρήσῃ ἢ τὸν κληρονομικὸν ἢ τὸν προσκτηθέντα. Ἄν ἐκλέξῃ τὸν πρῶτον τότε ὁ δεύτερος μεταβαίνει ἀμέσως εἰς τὸν πρεσβύτερον αὐτοῦ υἱὸν, καὶ ἐν ἐλλείψει ἰδίου γόνου εἰς τὸν πρεσβύτερον ἀδελφόν.

(*) Εἰς τὴν Σκωτικὴν οἰκογένειαν Campbell ὁ πρεσβύτερος κλάδος εἶναι Δουῦκας Argyll, ὁ νεότερος Κόμητες Breadalbane. Ἐκ τούναντίου εἰς τὴν οἰκογένειαν Pitt αἱ τρεῖς πατρικίαι ἢ τῶν Κομήτων Chatham, ἢ τῶν Βαρόνων Amherst, καὶ ἡ τῶν Βαρόνων Rivers ἀπεκτιθήσαν ἐκάστη χωριστὰ δι' ἰδίων ἐκδουλεύσεων.

Μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς βασιλείας κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς δημοκρατίας συγκατελύθη καὶ ἡ βουλὴ τῶν πατρικίων. Ἡ πρᾶξις τοῦ κοινοβουλίου περὶ καταργήσεως τῆς βουλῆς τῶν πατρικίων τῆς 19 Μαρτίου 1648 ἔφερε τὰ ἐξῆς· α' Ἐπειδὴ οἱ εἰς τὸ κοινοβούλιον συνηγμένοι ἀντιπρόσωποι τοῦ τόπου ἐκ μακρᾶς πείρας εὔρον ὅτι ἡ βουλὴ τῶν Λόρδων εἶναι ἀνωφελὴς καὶ ἡ διάρκεια αὐτῆς ἐπικίνδυνος εἰς τὸν Ἀγγλικὸν λαόν, ἔκριναν σκόπιμον νὰ διατάξωσι ὥστε ἡ βουλὴ τῶν Λόρδων νὰ ᾖ ἀπὸ τοῦ νῦν καταργημένη. Ἀλλ' ὅμως διακηρύττεται διὰ τοῦ παρόντος, ὅτι δὲν ἀποκλείονται ἀπὸ τὴν βουλὴν τοῦ ἔθνους οἱ Λόρδοι, οἵτινες προσήνεχθησαν μὲ τιμὴν, ἀνδρείαν καὶ πίστιν πρὸς τὴν πολιτείαν, οὔτε οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν, ἀλλ' εἶναι δεκτοὶ εἰς τὴν βουλὴν καὶ αἱ ψῆφοι αὐτῶν ἐλεύθεροι, ἐὰν ἐκλεχθῶσι ὡς καὶ τὰ λοιπὰ τῆς βουλῆς μέλη. β' Ὅτε δὲ πάλιν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κρομβέλλου ἀποκατεστάθη πάλιν ἡ βασιλεία ἐώρτασε καὶ ἡ βουλὴ τῶν Λόρδων τὴν ἀποκατάστασίν της.

Οἱ συνεργήσαντες εἰς τὴν ἐπανάρθωσιν τοῦ θρόνου προεστράπησαν εἰς τοῦτο ἀπὸ τὸν στοχασμὸν ὅτι δύο ἰσοσθενεῖς δυνάμεις μὲ συμφέροντα διάφορα ὁποῖαι ἡ βασιλικὴ ἐξουσία καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ ἔθνους δὲν δύνανται χωρὶς σύγκρουσιν νὰ ἐνεργῶσι πλησίον ἀλλήλων, καὶ διὰ τοῦτο ἔχουσι χρεῖαν τρίτης μεσολαβούσης δυνάμεως, ἐξασφαλιζούσης τὴν εἰρήνην ὅσάκις ταραττέται ἡ ἰσορροπία.

Ἐξ ὧλων τῶν ἀριστοκρατικῶν οἰκογενειῶν, αἱ ὁποῖαι πρὸ τοῦ Κρομβέλλου ἐσχημάτιζον τὴν βουλὴν τῶν Πατρικίων ὀλίγαι μόνον σώζονται ἀκόμη ἐν αὐτῇ. Μόλις 48 ἐκ τῶν σημερινῶν οἰκογενειῶν τῆς ἀνωτέρας εὐγενείας ἀναγνωρίζονται ἀρχαιότεραι τοῦ 1600. Εἰς τὰς ἀρχαιοτάτας καὶ ὀνομαστάς εἰς τὴν ἀγγλικὴν ἱστορίαν ἀνήκουν ἐκ τῶν ἀγγλικῶν οἱ Grey, Stamford, Nevil le, Stanley, Talbot, Clifford, Sackville. Ἐκ τῶν Σκωτικῶν οἱ Hamilton, Douglas, Campbell, Stuart, Gordon. Ἐκ τῶν Ἰρλανδικῶν οἱ Fitz Gerald, Fitz Maurice, Butler, O'Brien, O'Neill. Αἱ πλείότεραι ἐκ τῶν σημερινῶν ἀριστοκρατικῶν οἰκογενειῶν,

κατάγονται ἐξ ἀπλῶν πολιτῶν καὶ χωρικῶν, τινὲς καὶ ἐξ ἐμπόρων καὶ βιομηχάνων. Οἱ δοῦκες Leeds κατάγονται ἀπὸ τὸν ὑφάντην Osborn, ὅστις ἰδὼν τὴν ἑννεατῇ θυγατέρα τοῦ κυρίου του κρημιζομένην ἀπὸ τὸ ἀνώγειον τῆς οἰκίας εἰς τὸν ποταμὸν Τάμεσιν πηδήσας καὶ αὐτὸς κατόπιν αὐτῆς τὴν διέσωσε καὶ πρὸς ἀνταμοιβὴν τὴν ἔλαβε μετὰ ταῦτα εἰς γυναῖκα καὶ ἔγεινε δήμαρχος τοῦ Λονδίνου. Ὁ γενάρχης τῶν Dartmouth ἦτο γούναρις· ὁ τῶν Ellenborough κάπηλος· ὁ τῶν Essex ἔμπορος. Οἱ Wellesley, ἐξ ὧν καὶ ὁ Δουξ Wellington ἔχουσι τὸ γένος ἀπὸ παντοπώλην τινά. Ἄλλοι κατάγονται ἀπὸ δικαστὰς, ὡς οἱ Howard, Montagu, Cambden, Stair, Aberdeen.

Ἡ βουλὴ τῶν Πατρικίων σύγκειται τὴν σήμερον ἐκ τῶν πριγκίπων τοῦ βασιλικοῦ γένους, ἐξ 21 δουκῶν, 19 μαρκιόνων, 111 κομητῶν. 17 ἀντικομητῶν, 180 βαρόνων, 16 Πατρικίων τῆς Σκωτίας, ἐκλεγομένων καθ' ἑκάστην κοινοβουλιακὴν περίοδον, 28 πατρικίων τῆς Ἰρλανδίας ἐκλεγομένων διὰ βίου· 26 ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων τῆς Ἀγγλίας καὶ 4 ἐπισκόπων ἀντιπροσωπευόντων τὴν ἐπισκοπικὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἰρλανδίας, τὸ ὅλον περὶπου 430 μέλη. Ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν διαφέρει κατὰ καιροὺς ἐξ αἰτίας τῶν νέων διορισμῶν καὶ τῶν συμβαινόντων θανάτων. Οἱ 12 ἀρχιδικασταὶ τοῦ βασιλείου καὶ ἐκ τῶν συμβούλων τοῦ βασιλέως ὅσοι ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν νομικῶν καθὼς καὶ τὰ μέλη τοῦ δικαστηρίου τῆς καγκελλαρίας παρεδρεύουσιν ὡσαύτως εἰς ἰδιαιτέρας τινὰς περιστάσεις διὰ νὰ γνωμοδοτῶσι περὶ νομικῶν ἀντικειμένων παρεμπιπτόντων κατὰ τὰς συζητήσεις, ἀλλὰ δὲν ἔχουν δικαίωμα ψήφου.

Τὰ νέα τῆς βουλῆς τῶν Πατρικίων μέλη εἰσάγονται ὑπὸ δύο πατρικίων προπορευομένου τοῦ ἐπὶ τῶν παρασῆμων ἀξιωματικοῦ, κρατοῦντος εἰς χεῖρας τὴν βασιλικὴν πρόσκλησιν, ἢ τὸ δίπλωμα τοῦ διοριζομένου, τὸ ὅποιον παρουσιάζει γονυκλιτῶς εἰς τὸν Λόρδον Καγκελλάριον, ὅστις ἀναγνούς αὐτὸ συγχαίρει τὸν νέον πατρίκιον καὶ τὸν περιβάλλει μετὰ τὴν συνήθη στολὴν. Τὸ δίπλωμα παραδί-

δεται ἔπειτα εἰς τὸν γραμματέα τῆς βουλῆς καὶ μετὰ τὴν συνήθη ὀρκοδοσίαν ὁ νέος Πατρίκιος ὁδηγεῖται εἰς τὴν ἔδραν του.

Οἱ ἐκκλησιαστικοὶ καὶ λαϊκοὶ πατρίκιοι ἂν καὶ διαφέρωσι κατὰ τὸν διορισμὸν των καὶ κατὰ τὸ δικαίωμα δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐδρεύουσιν εἰς τὴν βουλὴν συναποτελοῦσιν ὅμως εἰς αὐτὴν μίαν μόνην τάξιν καὶ συμπεριλαμβάνονται ὑπὸ τὸ κοινὸν ὄνομα τῶν Λόρδων. Ψήφισμα γενόμενον παρὰ τῶν λαϊκῶν Λόρδων, ἐν ἀπουσίᾳ τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἶναι ἐξίσου ἰσχυρὸν ὥς ἂν οὗτοι ἦσαν παρόντες, ἢ ὥς ἂν παρόντες ἔψηφοφόρου κατ' αὐτοῦ, τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ὅταν ψήφισμά τι γίνη παρὰ τῶν πνευματικῶν Λόρδων ἐν ἀπουσίᾳ τῶν λαϊκῶν ἢ κατὰ τινος ὁμοφώνου αὐτῶν γνώμης.

Ἡ τάξις τῶν συνεδριάσεων εἰς τὸ βουλευτήριον τῶν πατρικίων εἶναι ἡ ἑξῆς. Εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ θαλάμου, ἔχοντος σχῆμα ἐπιμηκες ἴσταται ὑπὸ οὐρανίσκον ὁ βασιλικὸς θρόνος, ἐφ' οὗ ὡσάκις εἶναι παρὼν κάθεται ὁ βασιλεὺς· πλησίον αὐτοῦ πρὸς δεξιὰν καὶ κάτωθεν τοῦ οὐρανίσκου ὑπάρχει ἔδρα διὰ τὸν πρίγκιπα διάδοχον τοῦ θρόνου· ἐξ ἀριστερῶν τοῦ βασιλέως ἔδραι διὰ τοὺς λοιποὺς βασιλοπαιδας, οἱ ὅποιοι ὅμως δὲν ἔχουν δικαίωμα ψήφου, παρὰ ἀφ' οὗ πρῶτον διορισθῶσι πατρίκιοι. Ὅπισθεν τοῦ βασιλέως ὡσάκις οὗτος εἶναι παρὼν ἴσταται ὁ Λόρδος Καγκελλάριος, ἐν ἀπουσίᾳ δὲ τοῦ βασιλέως κάθεται οὗτος ἐπὶ πλατέος ὑποστρώμματος ἐξ ἐρυθροῦ ἑξαμήτου ὑφάσματος, λεγομένου ἢ πάλλα τοῦ μαλλίου wool-sack, εἰς μνήμην τοῦ ὅτι τὸ προῖόν τοῦτο ἦτο ποτὲ τὸ ἀξιολογώτερον τῆς Ἀγγλίας ἐμπόρευμα. Πρὸς δεξιὰν τοῦ βασιλέως κάθονται οἱ ἀρχιεπίσκοποι καὶ ἐκ πλαγίου εἰς καθίσματα χαμηλότερα οἱ ἐπίσκοποι κατὰ τὴν σειρὰν τῆς χειροτονίας των.

Πρὸς ἀριστερὰν τοῦ βασιλέως καὶ ἐκ πλαγίου ἔχουν τὰς ἔδρας οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ κράτους οἱ προηγούμενοι τῶν δουκῶν καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν πλευρὰν οἱ δούκες, μαρκίονες καὶ κόμητες κατὰ τὴν τάξιν τοῦ διορισμοῦ των. Εἰς τὰ πρῶτα καθίσματα κάτωθεν τῆς πάλλας τοῦ μαλλίου κάθονται οἱ ἀντικόμητές καὶ βαρῶνοι. Ὁ Καγκελλάριος, ὡς ἑρρέθη, κάθεται ἐπὶ τῆς πάλλας τοῦ μαλλίου

ὑπὸ τὸν θρόνον ἔχων παρ' αὐτῷ τὰς σφραγίδας καὶ τὸ σκῆπτρον. Μολονότι εἶναι πρόεδρος τῆς βουλῆς δυνάμει τοῦ ἀξιώματός του, δύναται μολοντοῦτο νὰ ἀφήσῃ εἰς πάντα καιρὸν τὴν ἔδραν του καὶ νὰ ἀγορεύσῃ κατὰ τὴν συζήτησιν, τὸ ὅποιον ὁ πρόεδρος τῆς βουλῆς τῶν κοινῶν δὲν δύναται νὰ κάμῃ. Ἄλλ' ἡ τάξις αὕτη φυλάττεται μόνον εἰς περιστάσεις πανηγυρικὰς. Συνήθως οἱ πατρίκιοι κάθηνται ἀναμειγμένοι ἐκτὸς τῶν ἐπισκόπων φυλαττόντων πάντοτε τὰς ἔδρας αὐτῶν· τὸ ὑπουργικὸν κόμμα τάττεται εἰς τὴν δεξιὰν πλευράν τὸ δὲ ἐναντίον εἰς τὴν ἀριστεράν. Ὅσάκις ὁ Καγκελάριος ἀγορεύει εἰς τινα συζήτησιν καταλαμβάνει τὴν ἔδραν αὐτοῦ ἐν τῷ μεταξῷ, κατὰ προσκλήσιν αὐτοῦ εἰς ἐκ τῶν Λόρδων.

Οἱ Πατρίκιοι ἔχουν τὸ δικαίωμα καὶ ἀπόντες νὰ ψηφοφορῶσι δι' ἐπιτρόπων proxies, τὸ ὅποιον εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους δὲν συγχωρεῖται διὰ τὸν κανόνα « delegatus non postest delegare. » Ἡ ψηφοφορία γίνεται διὰ τῶν λέξεων content καὶ no content, συναινῶ, οὐ συναινῶ. Ἡ βουλή τῶν πατρίκίων ἔχει τὴν δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῶν ἰδίων αὐτῆς μελῶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν εἶναι ἐξηρημένοι οὐδ' αὐτοὶ οἱ ἐξ αἵματος πρίγκιπες, καὶ ἐπὶ τῶν μελῶν τῆς βουλῆς τῶν κοινῶν.

Οἱ ὑπουργοὶ καὶ ὅλοι οἱ ἀνώτεροι δημόσιοι ἀξιωματικοὶ ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς βουλῆς ταύτης, ἥτις ἀνακρίνει καὶ δικάζει προσέτι πάντα κατηγορούμενον ἕνεκα ἐσχάτης προδοσίας.

Ἡ βουλή τῶν ἀντιπροσώπων τῶν κοινοτήτων, ἥτις λέγεται αἰ κάτω βουλή Lower House, τὸ τρίτον ἐκ τῶν ἀπαρτιζόντων τὸ Ἀγγλικὸν κοινοβούλιον στοιχείων, σύγκειται ἐξ 658 μελῶν ἀποστελλομένων ὑπὸ τῶν τριῶν ἡνωμένων βασιλείων κατὰ τὴν ἐξῆς ἀναλογίαν, ἐκ τῆς Ἀγγλίας 500, ἐκ τῆς Σκωτίας 53, ἐκ τῆς Ἰρλανδίας 105. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐδίδετο ἀνέκαθεν προσοχὴ νὰ ἐμβαίνωσι εἰς τὴν βουλὴν τῶν κοινῶν μόνον ἄνθρωποι ἐκ τῆς πεπαιδευμένης τοῦ ἔθνους τάξεως, ὅθεν καθιερώθη ἡ ἀρχή, ὅτι ὁ θέλων νὰ ἐκλεχθῇ μέλος τοῦ κοινοβουλίου πρέπει νὰ ᾔναι

Gentleman, ὃ ἐστὶ καλῶς πεπαιδευμένος, καλὸς ἀγαθός. Τοιοῦτοι θεωροῦνται μόνοι ὅσοι ἔχουν ποιάν τινα ἀνεξαρτησίαν, καὶ δὲν κρέμονται ὡς πρὸς τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν ἀπ' ἄλλων. Οὕτω π. χ. ὁ κρατῶν ἀνοικτὸν ἐργαστήριον, ὁ λιανοπώλης, ὁ κάπηλος, ὁ βα-
ναυσουργός δὲν λογίζεται ἀληθῶς Gentleman. Οὔτε ὁ ξενοδόχος, ὁ καφεπώλης, καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερον ὁ εἰς ὑπ. ρεσίαν ἄλλου δια-
τελῶν. Gentleman καὶ ἱκανὸς νὰ ἐκλεχθῇ μέλος τοῦ κοινοβου-
λίου εἶναι ὁ ἐργοστασιάρχης, ὁ μεγαλέμπορος, ὁ κτηματίας, καὶ
ὁ ἐνοικιστὴς κτημάτων. Ἐπειδὴ ἡ περιουσία θεωρεῖται συνήθως
ὡς ὅρος ἀναγκαῖος τῆς χρηστῆς ἀγωγῆς ἐπρόσεχον ἀνέκαθεν τὸ νὰ
ἔχῃσι εἰσόδημα τι ὠρισμένον οἱ εἰς τὸ κοινοβούλιον ἐκλεγόμενοι.
Καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη εἶναι ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσιν
τοῦ νὰ ἀποδείξωσι ὠρισμένον εἰσόδημα μόνοι οἱ υἱοὶ τῶν Λόρδων
ὁσάκις ἐκλέγονται μέλη τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων καὶ οἱ ἀπε-
σταλμένοι τῶν πανεπιστημίων.

Δι' ὅλους τοὺς λοιποὺς ἀπαιτεῖται διὰ νὰ ἐκλεχθῶσι μέλη τῆς
Κάτω βουλῆς νὰ ἔχῃσιν καθαρὸν ἐτήσιον εἰσόδημα εἰς μὲν τὰς κομη-
τείας 600 Λ. Σ. εἰς δὲ τὰς πόλεις 300 Λ. Σ. ἐξ ἰδίων κτημάτων.
Δικαίωμα ἐκλογῆς ἔχουν ὅλοι ὅσοι ἀπολαύουν καθαρὸν ἐτήσιον εἰσό-
δημα 10 Λ. Σ. ἢ ὅσοι εἰς τὰς πόλεις πληρῶνουν ἐνοίκιον 10 Λ. Σ.
Ἡ ἡλικία καὶ τῶν ἐκλογέων καὶ τῶν ἐκλεγομένων εἶναι ὠρισμένη
εἰς τὸ 21 ἔτος. Τὸ ὀλικὸν τῶν ἐκλογέων ποσὸν, μετὰ τὸν τελευ-
ταῖον περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ κοινοβουλίου νόμον κυζήθη εἰς 813
000· ἀναλογοῦσι λοιπὸν 1235 ἐκλογεῖς εἰς 1 ἀντιπρόσωπον καὶ
εἰς ἐκλογεὺς ἀνὰ 7 ἄρρενας ἔχοντας ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 20 ἐτῶν.

Ὁ πρόεδρος τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων λέγεται ῥήτωρ, Speaker,
ἐκλέγεται διὰ πλειονοψηφίας ἐκ τῶν μελῶν τῆς βουλῆς καὶ
ἐπικυροῦται παρὰ τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ δὲν ἔχει δικαίωμα ψήφου.
Αὐτὸς προσδιορίζει τὴν σειρὰν τῶν συζητηθησομένων ὑποθέσεων,
καὶ καταγράφει αὐτὰς εἰς ἀνοικτὸν πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον τυ-
πώνεται καθ' ἐκάστην καὶ διανέμεται εἰς τὰ μέλη τῆς βουλῆς.
Αὐτὸς κανονίζει τὴν ψηφοφορίαν, ἥτις γίνεται διὰ τῶν λέξεων ay

καὶ πο, ναὶ καὶ οὐ, διατηρεῖ κατὰ τὴν συζήτησιν τὴν εὐταξίαν ἐντὸς τῆς βουλῆς ἐπιπλήττει τοὺς ἀτακτοῦντας καὶ ἀποφασίζει ἐν γένει κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ κοινοβουλίου, καὶ ὅπου οὗτοι σιωπῶσι, κατὰ τὴν παράδοσιν. Αἱ συνεδριάσεις τῆς Κάτω βουλῆς ἐγίνοντο μέχρι τοῦ 1833 μετὰ τὸ μεσημβρινὸν γεῦμα, ὃ ἐστὶ κατὰ τὸ Ἀγγλικὸν ἔθος μετὰ τὴν 6 ὥραν ἀπὸ μεσημβρίας καὶ βραδύτερον, ὅθεν καὶ παρετείνοντο μέχρι τοῦ μεσονυκτίου καὶ ἐπὶ σπουδαίων ζητημάτων καὶ ἕως πρωῒας. Ἀλλὰ κατὰ τὸ ῥηθὲν ἔτος ἀπεφασίσθη κατὰ πρότασιν τοῦ Λόρδου Althorp, ὥστε εἰς τὸ ἐξῆς ὅλα τὰ προβουλευόμενα τὰ ἀφορῶντα ἰδιωτικὰς ὑποθέσεις καὶ ὅλαι αἱ λοιπαὶ πρὸς τὴν βουλὴν ἀναφοραὶ νὰ ἀποπερατῶνται εἰς τὰς ἄλλας ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος ἐκτὸς τοῦ σαββάτου ἀπὸ τῆς 12 μέχρι τῆς 3 ὥρας καὶ ὁ πρόεδρος κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ὀφείλει τὸ βραδύτερον περὶ τὴν 3 ὥραν νὰ ἀνίσταται ἐκ τῆς ἐδρας του καὶ νὰ λύῃ τὴν συνεδρίαν. Τῶν δὲ ὑποθέσεων τῆς ἐπικρατείας ἡ συζήτησις νὰ ἀρχίζῃ ἀκριβῶς περὶ τὴν 5 ὥραν μ. μ. καὶ νὰ μὴ παρατείνεται πέραν τοῦ μεσονυκτίου. Ἄν [κατὰ τὴν 12 ὥραν καὶ ἐν τέταρτον ἢ τὴν 5 καὶ ἐν τέταρτον δὲν εὐρεθῶσι παρόντα τουλάχιστον 40 μέλη τότε ὁ πρόεδρος ἀναβάλλει τὴν συνεδρίαν.

Ἐκαστον μέλος τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων, ἂν καὶ ἐκλέγεται ἀπὸ ὠρισμένην τινα περιφέρειαν ἐδρεύει μολοντοῦτο καὶ ψηφοφορεῖ εἰς τὴν βουλὴν δι' ὁλόκληρον τὴν ἐπικράτειαν καὶ ὄχι διὰ τοὺς ἐντολὰς αὐτοῦ· ὅθεν καὶ δὲν ἔχει νὰ λάβῃ εἰσηγήσεις παρ' αὐτῶν, ἀλλὰ νὰ ἀκολουθῇ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γνώμην περὶ τῆς εὐπραγίας ὄχι τῆς τοπικῆς περιφερικῆς ἥτις τὸν ἐκλεῖξεν, ἀλλὰ τῆς ἐπικρατείας ὁλοκληροῦ. Ὅταν ὁ Burke ἐκλέχθη ἀντιπρόσωπος τῆς πόλεως Bristol, καὶ ἐρωτήθη ἂν εἰς τὴν βουλὴν θέλῃ ψηφοφορήσῃ κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γνώμην ἢ κατὰ τὰς εἰσηγήσεις τῶν ἐκλογέων του ἔδοξε τὴν συνετὴν καὶ ἔντονον ἀπάντησιν· «Τὸ κοινοβούλιον δὲν εἶναι σύνοδος πρέσβων διαφόρων καὶ ἐχθρικῶς πρὸς ἀλλήλας διαχειμένων πολιτειῶν, τῶν ἀποίων τὰ συμφέροντα ὀρεῖται ἕκαστος ὡς πράκ-

τωρ καὶ συνήγορος νὰ ἀντιπροσωπεύσῃ ἀπέναντι ἄλλων πρακτόρων, ἀλλ' εἶναι ὁ βουλευόμενος σύλλογος ἔθνους, ἔχων ἐν συμφέρον τὸ τῆς ὁλότητος. Ἐδῶ λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ μᾶς ὀδηγῶσι τοπικὰ τέλη ἢ προλήψεις, ἀλλὰ μόνον τὸ κοινὸν καλόν. Ὑμεῖς βεβαίως ἐκλέγετε ἐν μέλος· ἀλλ' ἅμα τὸ ἐκλέξατε, τότε δὲν εἶναι πλέον μέλος τῆς Βρίστολ, ἀλλὰ τοῦ κοινοβουλίου. »

Ἀμφότεραι αἱ βουλαι συγκαλοῦνται εἰς τὰς κατ' ἔτος συνόδους παρὰ τοῦ βασιλέως. Τὴν σύνοδον ἀνοίγει ὁ βασιλεὺς αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο διοριζομένων ἐπιτρόπων, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὴν παρατείνει ἢ τὴν κλείει. Ἀμφότερα γίνονται εἰς τὸ βουλευτήριον τῶν πατρικίων, ὅπου προσκαλεῖται ὁ πρόεδρος μετὰ τῶν μελῶν τῆς κάτω βουλῆς. Αὐτεξουσίως δύνανται αἱ δύο βουλαι νὰ ἀναβάλλωσι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συνόδου τὰς συνεδριάσεις των μόνον δι' ὀλίγας ἡμέρας, ἕνεκα τῶν ἐορτῶν, ἢ δι' ἄλλην τινα εὐλογον αἰτίαν. Οἱ εἰσηγήριοι λόγοι περιέχουν συνήθως σύνοψιν τῆς καταστάσεως τῆς διοικήσεως καὶ δήλωσιν τῶν παρὰ τῆς κυβερνήσεως προταθησομένων νομοσχεδίων. Αἱ εἰς αὐτοὺς ἀπαντήσεις τῶν βουλῶν ὑποφαίνουσι πάντοτε τὸν βαθμὸν τῆς εὐαρεσκείας ἢ τῆς δυσαρεσκείας τοῦ ἔθνους. Τὰ νομοσχέδια τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐγκριθῶσι παρὰ τοῦ κοινοβουλίου εἶναι ἥτοι *private bills* ἀφορῶσι δηλαδὴ ὑποθέσεις ἰδιωτῶν, κοινοτήτων, ἢ κοινὰς ἰδιωτικὰς ὑποθέσεις πλειόνων κομητειῶν, (οἷον γεφύρας, διώρυγας, σιδηροὺς δρόμους) ἢ εἶναι *public-bills* τουτέστι ἀφορῶσι ὑποθέσεις τῆς επικρατείας παντὸς εἴδους. Εἶναι ἀδιάφορον εἰς ποῖαν ἐκ τῶν δύο βουλῶν προταθῶσι κατὰ πρῶτον, ἐξαιρουμένων μόνον ὅσα ἀποβλέπουσι χρηματικῇ χορηγίᾳ, τὰ ὁποῖα κατὰ νόμον πρέπει νὰ εἰσαχθῶσι κατὰ πρῶτον εἰς τὴν βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων. Ἐκαστον νομοσχέδιον πρέπει νὰ προαναγγέλλεται καὶ τὰ μὲν ἰδιωτικὰ δι' ἐγγράφου αἰτήσεως *petition*, τὰ δὲ δημόσια διὰ προφορικῆς δηλώσεως, κινήσεως *motion*, τινος μέλους, τὸ ὅποιον γίνεται ἐπίσης καὶ εἰς τὰ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως προτεινόμενα, καθότι ταῦτα εἰσάγονται παρὰ τινος ἐκ τῶν ὑπουργῶν, ὅστις εἶναι μέλος τῆς βουλῆς εἰς

τὴν ὁποῖαν προαναγγέλλεται τὸ νομοσχέδιον. Ἄν κατὰ τὴν πρῶτην πρότασιν δὲν ἀντιταχθῇ σφοδρὰ ἀντίστασις τῆς πλειονοψηφίας κατὰ τῆς περικιτέρω συζητήσεως τοῦ πράγματος, τότε μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀναγινώσκεται πρῶτην φορὰν τὸ νομοσχέδιον καὶ ἡ συζήτησις ἀρχίζει.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς συζητήσεως γίνεται ψηφοφορία περὶ τῆς δευτέρας ἀναγνώσεως. Ἄν κατ' αὐτὴν ἀπορρίβθῃ τότε τὸ νομοσχέδιον δὲν δύναται πλέον νὰ προταθῇ ἐνώπιον τῆς βουλῆς παρ' ἧς ἀπερρίβθη κατὰ τὴν αὐτὴν τοῦ κοινοβουλίου σύνοδον καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν σύνταξιν. Ἄν τὸ νομοσχέδιον γίνῃ δεκτὸν τότε παραπέμπεται πρὸς ἀκριβεστέραν ὅλων τῶν περιεστέων ἐξέτασιν, εἰς ἐπιτροπὴν συγκεκριμένην τοῦλάχιστον ἐξ ὀκτῶ μελῶν εἰς σπουδαίας ὑποθέσεις μετατρέπεται εἰς ἐπιτροπὴν ὁλόκληρος ἡ βουλὴ, (committee of the whole house.) Ἄν τὸ σχέδιον τροπολογηθῇ ἢ μεταβληθῇ τότε ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τοῦ εἰς τὴν βουλὴν, μεθ' ἧς ἀρχίζει πάλιν ἡ συζήτησις μέχρις οὗ μετὰ τὸ τέλος αὐτῆς ἀποφασισθῇ διὰ ψηφοφορίας ἡ τρίτη ἀνάγνωσις. Ἄν ἐγκριθῇ καὶ αὕτη τότε σπανίως γίνονται νέαι προσθεῖκαι, ἀλλ' ἀποφασίζεται διὰ ψηφοφορίας ἡ παραδοχὴ ἥτοι διὰ μιᾶς ὁλοκληροῦ τοῦ νομοσχεδίου ἢ κατ' ἄρθρα. Μετὰ ταῦτα φέρεται τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν ἑτέραν βουλὴν, ὅπου πρέπει νὰ διέλθῃ ἐπίσης τὰ αὐτὰ πέντε στάδια.

Ἄν τὸ σχέδιον ἔγινε δεκτὸν πρῶτον εἰς τὴν κάτω βουλὴν, τότε μέλη τινὰ αὐτῆς φέρουν αὐτὸ αὐτοπροσώπως εἰς τὴν βουλὴν τῶν πατοικίων. Ἄν ἀπορρίβθῃ ὑπὸ τῆς ἄλλης βουλῆς τότε λαμβάνει χώραν ὅ,τι ἐσημειώθη ἀνωτέρω, δηλαδὴ δὲν δύναται πλέον νὰ προταθῇ κατὰ τὴν αὐτὴν σύνοδον τοῦ κοινοβουλίου, ὑπὸ τὴν αὐτὴν μορφήν. Ἄν δὲ τροπολογηθῇ εἰς τὰ οὐσιώδη αὐτοῦ μέρη τότε πρέπει νὰ διέλθῃ καὶ πάλιν τὸν δρόμον τοῦ εἰς τὴν κάτω βουλὴν, ἐξ ἧς προῆλθε. Ἄν αἱ δύο βουλαὶ δὲν δυνηθῶσι νὰ συμφωνήσωσι τότε συνέρχονται πρὸς κοινολογίαν καὶ συνδιάσκεψιν περὶ τοῦ ἀντικειμένου δύο ἐπιτροπαὶ ἐξ ὀρσοτέρων τῶν βουλῶν, ἀλλὰ τοῦτο συμβ-

θαίνει σπανιώτατα. Ἄν ἐκ τουναντίου τὸ σχέδιον γίνῃ δεκτὸν παρ' ἀμφοτέρων τῶν βουλῶν, τότε ὑποβάλλεται πρὸς ἐπικύρωσιν, εἰς τὸν βασιλέα. Αὕτη δὲ γίνεται διὰ καθιερωμένων τινῶν φράσεων εἰς γλώσσαν γαλλικὴν, λειψάνων τῆς πρώην ἐπικρατούσης γλώσσης τῶν Νορμανῶν τῆς Ἀγγλίας κατακτητῶν περὶ τῶν ὁποίων παρατηρεῖ ὁ Blackstone αὐτὶ αἱ φράσεις αὗται ἔμειναν τὰ τελευταῖα τῆς δουλείας ἡμῶν σημεῖα, καὶ εἶναι καλὸν νὰ τὰ φυλάττωμεν, διότι μᾶς ὑπενθυμίζουν ὅτι αἱ ἐλευθερίαι μας δύνανται νὰ ἀπολεσθῶσι ἐπειδὴ καὶ ἄλλοτε ἠρانیσθησαν ὑπὸ ξένης δυνάμεως. » Οὔ τύπος τῆς ἐπικυρώσεως νόμου περὶ ἰδιωτικῶν ὑποθέσεων εἶναι· *soit fait comme il est désiré*· τῶν νόμων τῶν ἀφορώντων δημόσια πράγματα *le roi le veut*· τῶν νόμων περὶ χρηματικῶν χορηγιῶν *le roi remercie ses loyaux sujets, accepte leur benevolence et aussi le veut*· ὁ τύπος τῆς ἀπορρίψεως εἶναι· *le roi s'avisera*. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἐπικύρωσίν του εἰς νομοσχέδιον, γενόμενον δεκτὸν εἰς ἀμφοτέρας τὰς βουλὰς, εἰμὴ μόνον δύο φορὰς, διότι ἂν τὸ κοινοβούλιον τὸ παραδεχθῇ καὶ τρίτην φορὰν, τότε καὶ ἄνευ βασιλικῆς ἐπικυρώσεως καθίσταται νόμος τοῦ κράτους. Ἀλλ' ἡ περίπτωσις αὕτη δὲν συνέπεσε ποτὲ ἀπὸ τοῦ 1689 ἔτους τῆς τελευταίας Ἀγγλικῆς μεταπολιτεύσεως μέχρι τῆς σήμερον, καθότι ὁ βασιλεὺς ἀλλάσσει συνήθως τοὺς ὑπουργούς του, ὅταν ἴδῃ ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη ἐκφράζεται κατ' αὐτῶν διὰ τοῦ κοινοβουλίου.

Αἱ συνεδριάσεις τοῦ κοινοβουλίου εἶναι δημοσίαι ὄχι κατὰ νόμον, ἀλλὰ κατὰ παλαιὰν ἀδιάκοπον παράδοσιν· γίνονται δὲ μυστικαὶ παραχρῆμα ἅμα ἐν ἐκ τῶν μελῶν τὸ ἀπαιτήσῃ διὰ τῆς συνήθους παρατηρήσεως, ὅτι βλέπει ἐντὸς τῆς βουλῆς ἀκροατὰς μὴ ἔχοντας τὴν ἱκανότητα τῆς ἐν τῷ κοινοβουλίῳ παρουσίας.

Τὸ κοινοβούλιον εἶναι εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ ὑπερτάτη τὴν ὅλην τῆς πολιτείας διοίκησιν διέπουσα ἀρχή. ἔχει ἐκτὸς τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας εἰς πολλὰ καὶ ἐξουσίαν ἰθυνητικὴν (*postestas rectoria*). Συγχρόνως ἐνεργεῖ καὶ δικαίωμα ὑπερτάτης ἐφορίας (*jus*

supremae inspectionis) περιοριζόμενον μόνον ἀπὸ τὸν σκοπὸν τῆς πολιτείας καὶ ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν τῶν πολιτῶν νὰ διαθέτωσι κατ' ἀρέσκειαν τὰς ἰδιωτικὰς αὐτῶν σχέσεις. Εἷς τινες περιπτώσεις μάλιστα ἐνεργεῖ καὶ δικαστικὴν ἐξουσίαν. Πλήθος καθηκόντων ἀπονεμομένων εἰς ἄλλας χώρας εἰς τὸ ἀπόρρητον τοῦ βασιλέως βουλευτήριον (Cabinet) εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἢ εἰς τὰς ἀνωτάτας πολιτικὰς ἀρχὰς ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν εἰς τὴν ἀντιπροσωπεύουσιν τὸ ἔθνος βουλὴν. Κατὰ τὴν ἐναρξιν ἐκάστης συνόδου λαμβάνει τὸ κοινοβούλιον, διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὰς λέξεις τοῦ Δελόλμου, εἰς χεῖρας τὴν μεγάλην τῆς πολιτείας βίβλον, ἀνοίγει ὅλας αὐτῆς τὰς σελίδας καὶ ἐξετάζει ὅλα αὐτῶν τὰ χωρία. Ἄν ἀνακαλύψῃ καταχρήσεις ἀνιχνεύει τὰς αἰτίας αὐτῶν· ἂν αὗται γεννῶνται ἐξ ὀλιγωρίας τῶν νόμων, τότε ἐπιτείνει τὴν αὐστηρότητα αὐτῶν, ἂν ἐκ τουναντίου πηγάζωσιν ἐκ τῆς ἀτελείας αὐτῶν, τότε θεραπεύει τὸ κακὸν διὰ νέων προσπαθειῶν. Δύναται τὸ κοινοβούλιον νὰ ζητήσῃ τὴν προσαγωγὴν ὅλων τῶν ἐγγράφων, διαπραγματεύσεων, λογαριασμῶν, καθόσον ἀφορῶσι τὴν διοίκησιν τῆς πολιτείας καθόλου ἢ ἐν μέρει, καὶ νὰ διορίσῃ ἐπιτροπὰς ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ πρὸς διάνγνωσιν αὐτῶν καὶ πρὸς ἐξέτασιν κλάδων τινῶν τῆς διοικήσεως. Δύναται νὰ ζητήσῃ καὶ γενικὰς ἐκθέσεις περὶ ἀντικειμένων τῆς δημοσίᾳς διοικήσεως καὶ περὶ κατὰστάσεως διαφόρων τῆς κοινωνίας καταστημάτων, λ. χ. περὶ διατάξεως τῶν πτωχοτροφείων, περὶ διοργανισμοῦ τῆς δημοτικῆς παιδείας, καὶ νὰ διατάξῃ μέτρα ὠφέλιμα, οἷον ἀπογραφὴν τοῦ πληθυσμοῦ, ἐξέτασιν τῶν φυλακῶν κ. τ. τ. Δύναται νὰ καλέσῃ ἐνώπιον τοῦ βήματός του πάντα πολίτην διὰ νὰ δώσῃ εἴτε εἰς τὰς ἐπιτροπὰς ἢ εἰς τὴν βουλὴν αὐτὴν προφορικὰς πληροφορίας περὶ ἀντικειμένων τῆς διοικήσεως καὶ τοῦτο γίνεται σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς ὑποθέσεις, ὅσαι ἔχουσι σπουδαιότητα τινά. Δύναται νὰ ὑποβάλῃ εἰς εὐθύνην ὅλους τοὺς πολιτικούς ἀξιωματικούς ἀπὸ τοῦ ὑπουργοῦ μέχρι τοῦ τελώνου καὶ εἰσπράκτορος, καὶ ἢ κάτω βουλὴ δύναται νὰ ἐγκαλέσῃ αὐτούς (impeachment)

ἐνώπιον τῆς ἄνω βουλῆς. Ἀλλὰ πρὸ πάντων ἡ ἐνέργεια τοῦ κοινοβουλίου στρέφεται περὶ τὴν σύνταξιν καὶ ψήφισιν νέων νόμων, ἀπαιτουμένων ὑπὸ τῶν σχέσεων καὶ περιστάσεων τῆς πολιτείας καὶ περὶ τὴν διόρθωσιν ἢ κατάργησιν παλαιῶν καὶ ἀχρήστων. Ἐν συντόμῳ τὸ κοινοβούλιον εἶναι ἡ θεμελιώδης ἀρχή, ἡ ψυχὴ τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτικοῦ βίου. Εἰς τὰς συνταγματικὰς μοναρχίας τῆς λοιπῆς Εὐρώπης καὶ ἡγεμόνες καὶ ὑπουργοὶ ἐπαγρυπνοῦσι μετὰ ζήλου, ὥστε αἱ ἀντιπροσωπεύουσαι τὸ ἔθνος συνελεύσεις νὰ μὴ ἐπεμβαίνωσι παντάπασιν εἰς τὴν διοίκησιν καὶ ἡ πολιτικὴ σοφία ἐναθρύνεται ἐκεῖ εἰς τὴν καθιέρωσιν τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς, ὅτι εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἔθνους ἢ τῆς χώρας δέν πρέπει νὰ συγχωρῆται κατ' οὐδένα τρόπον τὸ νὰ ἀναμειγνύωνται εἰς πράγματα ἀνήκοντα εἰς τὸν κύκλον τῆς διοικήσεως. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν συμβαίνει τὸ ἐναντίον καὶ μολοντοῦτο καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ τὸ ἔθνος εὐροῦσι.

Τὸ κοινοβούλιον εἶναι ἀποκεκλεισμένον ἀπὸ μόνην τὴν ἐκτέλεσιν τῶν νόμων, ἥτις ἀνήκει εἰς μόνον τὸν βασιλέα ἔχοντα πρὸς τοῦτο βοηθοὺς ὑπουργοὺς ὑπευθύνους. Πάντα τὰ λοιπὰ, ὅσα ἀποβλέπωσι τὴν πολιτείαν, χωρὶς νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὸν κύκλον τῆς ἐνεργείας τῆς ἀνωτάτης ἐκτελεστικῆς ἀρχῆς δύνανται νὰ γίνωσι ὑποθέσεις τῆς μεγάλης ἐθνικῆς βουλῆς καὶ νὰ ἐπισύρωσι τὴν προμήθειαν τοῦ κοινοβουλίου.

Καθὼς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὕτω καὶ εἰς ἀμφοτέρας τὰς βουλὰς τοῦ κοινοβουλίου ἀπενεμήθη τὸ προνόμιον τοῦ ἀπαραιτήτου καὶ ἀνευθύνου. Τὰ μέλη τοῦ κοινοβουλίου συμμετέχουσιν εἰς τὸ προνόμιον τοῦτο. Δὲν δύνανται νὰ ἀνακριθῶσι ποτὲ δι' ὅσα λέγουσιν εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν βουλῶν, οὔτε νὰ κρατηθῶσι διὰ χρέη ἢ νὰ φυλακισθῶσι δυνάμει τελεσιδικίου ἀποφάσεως. Κανὼν δικαστήριον δὲν δύναται νὰ ἀρχίσῃ κατ' αὐτῶν δίκην, νὰ ἀπορραίσῃ περὶ αὐτῶν ἢ νὰ προσκαλέσῃ τινὰ ἐξ αὐτῶν ἐνώπιόν του. Ἡ περιουσία αὐτῶν δὲν δύναται νὰ κατασχεθῇ· τὰ πρόσωπα αὐτῶν προστατεύονται κατὰ παντὸς εἶδους προσβολῆς. Ὅταν

μέλος μιᾶς τῶν βουλῶν τοῦ κοινοβουλίου πράξῃ τι ἀξιόποιον τότε ἀνήκει· ἡ περὶ τούτου ἀπόφασις εἰς τὴν κρίσιν μόνης τῆς βουλῆς· Ἐκάστη βουλή εἶναι αὐτὴ μόνη κριτὴς τῶν ἰδίων αὐτῆς μελῶν, τὰ ὅποια εἰς τὰς συζητήσεις προσβάλλουν τὰ ἤθη καὶ τὴν τάξιν. ὡσαύτως καὶ ἄλλων προσώπων, τὰ ὅποια προσέβαλον τὴν ἀξιοπρέπειαν, παρημέλησαν τὸ πρὸς αὐτὴν σέβας, παρεβίβασαν τὰ προνόμια αὐτῆς ἢ ἔπραξαν τι κατὰ τινος τῶν μελῶν αὐτῆς. Ἐκάστη βουλή τοῦ κοινοβουλίου εἶναι ἐντελῶς ἴδιος ἐκυτῆς κριτῆς καὶ ποτὲ εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὸ κοινοβούλιον δὲν ἠθέλησε νὰ συζητήσῃ καὶ νὰ προσδιορίσῃ ὡς πρὸς τοῦτο τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ἢ νὰ θέσῃ ῥητοὺς ὅρους περὶ τοῦ ἀξιοποίνου τῶν ἰδίων αὐτοῦ μελῶν. Ὡς πρὸς τοῦτο μάλιστα δοξάζουσιν, ὅτι ἡ ἀξιοπρέπεια καὶ ἀνεξαρτησία τοῦ κοινοβουλίου διατηρεῖται κάλλιον διὰ τοῦ ἀορίστου τῶν προνομίων αὐτοῦ καὶ ὅτι οἱ κανόνες τοὺς ὁποίους ἀκολουθεῖ πρὸς ἐνέργειαν καὶ διατήρησιν αὐτῶν εἰς τὰς εἰδικὰς περιπτώσεις καὶ ἡ διαδικασία κατ' αὐτάς, εἶναι ἔργον τῆς συνειδήσεως ἐκάστης βουλῆς μὴ ὑπαγόμενον εἰς κανένα ῥητὸν νόμον. Ἐποβιήθησαν εὐλόγως εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅτι εἰδικοί νόμοι περιορίζοντες τὸ ἀπαρθεύον τοῦ κοινοβουλίου εἰς ῥητὰς περιπτώσεις ἐδύναντο νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὸ νὰ ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τῶν καθηκόντων αὐτῶν καὶ νὰ περιπλέξωσι παντοιοτρόπως εἰς δίκας ἕνα ἢ πολλοὺς ἀντιπροσώπους ὑπὸ τὸ πρόσχημα, ὅτι ὑπέπεσαν εἰς ἐγλήματα ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐκτείνεται τῶν προνομίων ἡ προστασία.

Ἀμφότεραι αἱ βουλαὶ ἔχουσι δυνάμει τοῦ πολιτεύματος τὸ δικαίωμα νὰ ἀπευθύνωσι παρατηρήσεις καὶ παράπονα πρὸς τὸν βασιλέα καὶ περὶ πράξεων, τὰς ὁποίας αὐτὸς ἐνεργεῖ αὐτοπροσώπως δυνάμει τῆς βασιλικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας. Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐνεργεῖται ἰδίως εἰς τὰς παρὰ τοῦ βασιλέως πρὸς τὸ κοινοβούλιον διαγγελίας καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ ἀπαγγελλομένους λόγους. Ἀλλὰ διὰ νὰ φυλαχθῇ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἡ προσήκουσα εὐπρέπεια καὶ ἐλευθερία τῶν συζητήσεων συνεθίζεται τὸ νὰ θεωρῶνται τὰ διαγγέλματα καὶ οἱ λόγοι ὡς ἔργα τῶν ὑπευθύνων ὑπουργῶν

καὶ καθὼ τοιαῦτα νὰ ὑποβάλωνται εἰς ἐλευθέραν καὶ ἀπροκάλυπτον συζήτησιν. Τοιοῦτοτρόπως διατηρεῖται ἀπαραιμείωτος ἡ ἐλευθερία τοῦ λέγειν ἐντὸς τοῦ κοινοβουλίου, χωρὶς βλάβην τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀναμαρτήτου καὶ ἀνευθύνου τοῦ βασιλέως. Εἰς ἄλλας χώρας ὅπου οἱ ὑπουργοὶ δὲν εἶναι παρὰ δουλικά τῆς ἡγεμονικῆς θελήσεως ὄργανα, τὸ ὅποion οὐδὲ κἂν ζητοῦσι νὰ παρακαλύψωσι, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἡ σχέσις ἐκείνη, ἥτις κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ συνταγματικοῦ εἶδους τῆς μοναρχίας πρέπει νὰ ὑφίσταται μεταξὺ τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας καὶ τοῦ βασιλικοῦ προσώπου, ὡς εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Εἰς τὴν Γαλλίαν οἱ ὑπουργοὶ δὲν διστάζουσι νὰ ὀχυρόνυνται πολλάκις ὀπισθεν τοῦ προσώπου τοῦ βασιλέως, ἐνῶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὸ βασιλικὸν πρόσωπον μένει πάντοτε ἐκτὸς καὶ μόνον οἱ ὑπουργοὶ ἐνέχονται δι' ὅσα ὁ βασιλεὺς πράττει περὶ δημοσίων ὑποθέσεων. Εἰς τὴν Γαλλίαν οἱ ὑπουργοὶ ὑποφαίνουσι πολλάκις εἰς φράσεις τινὰς τοῦ βασιλικοῦ λόγου, ἕνεκα τῶν ὁποίων εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἤθελον θεωρηθῇ ὑπεύθυνοι, τὴν θέλησιν τοῦ βασιλέως προσωποποιοῦντες οὕτω εἰς αὐτὸν ὁλόκληρον τὴν Κυβέρνησιν. Κανεὶς βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας δὲν ἤθελε εἰπεῖ ποτὲ εἰς τὸν πρὸς τὸ κοινοβούλιον λόγον αὐτοῦ ὡς ὁ Λουδοβίκος Φίλιππος κατὰ τὴν ἔξαρξιν τῶν βουλῶν κατὰ τὴν 23 Δεκεμβρίου 1833. «*Εἰλαθα τὸ δεῖνα καὶ δεῖνα μέτρον πρὸς διατήρησιν τῆς εἰρήνης· θέλω ἐπιμείνει διηνεκῶς καὶ ἀμετατρέπτως εἰς τὸ σύστημά μου, τὸ ὅποion εἶναι ὁ ἀμετάβλητος στοχασμός μου (pensée immuable)*» Διότι ἂν τυχὸν πλειονοψηφίαις εἰς τὴν βουλὴν ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τοῦ συστήμα ἐκεῖνο τὸ ὅποion ἀντιπροσωποῦσι σήμερον οἱ ὑπουργοὶ δὲν πρέπει τότε οἱ ἄλλοι ὑπουργοὶ νὰ θέσωσιν εἰς τὸ στόμα τοῦ βασιλέως. «*Μετέβαλα τὸ σχέδιόν μου, ἐτροποποίησα τὸ πολιτικόν μου σύστημα, ἡπατήθην;*» Πῶς ἤθελε συμβῆναι τοῦτο μὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀναμαρτήτου τοῦ βασιλέως; Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐκ τούναντιον διὰ στόματος τοῦ βασιλέως λαλοῦσιν οἱ ὑπουργοὶ καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ θρόνου ἐκφωνούμενος λόγος ὑπόκειται ὡς ἔργον τῶν ὑπουργῶν εἰς τὴν δημοσίαν ἐπίκρισιν. Ὁ φόγος τοῦ βασιλικοῦ λό-

γου δὲν ἀφορᾷ ἐκεῖ ποτὲ τὸν βασιλέα, ἀλλὰ μόνους τοὺς ὑπουργούς. Ὅπου ὡς πρὸς τοῦτο ἀκολουθοῦσι ἄλλας ἀρχάς ἐκεῖ αἱ συζητήσεις περὶ τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως καὶ ἡ σύνταξις τῶν ἀπαντήσεων εἰς αὐτὸν μετατρέπονται εἰς ἀπλᾶς σκιαμαχίας τοῦ ἀντιπροσωπικοῦ συστήματος. Κατατρίβουσιν μόνον εἰς μάτην τὸν καιρὸν τῶν βουλῶν, καὶ ἤθελεν εἶσθαι ἀπλούστερον, ὡς εἶπε ποτὲ γαλλικὴ τις ἐφημερίς, ἐὰν ὁ βασιλεὺς ἀντὶ μακροῦ λόγου ἐνάρξεως, πλήρους γρίφων, εἰς τοὺς ὁποίους αἱ βουλαὶ καταγίνονται μὲ τόσους κόπους νὰ ἀποκριθῶσι δι' αἰνιγματῶν, περιωρίζετο νὰ εἴπῃ, ὡς ἔπραττον ἄλλοτε τῆς Γαλλίας οἱ βασιλεῖς. αὐτοὶ οἱ σὺν συνεκάλεσα ἵνα ἀκούσας τὴν γνώμην ὑμῶν λάβω πρόνοιαν περὶ τῶν πραγμάτων τῆς ἐπικρατείας· ὁ Καγκελλάριος θέλει σὰς ἐκθέσει πλατύτερον τὴν θέλησίν μου. »

Τὸ κοινοβούλιον εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἔχει ἀδιαφιλονείκητον τὸ δικαίωμα τῆς πρωτολογίας κατὰ τὴν πρότασιν τῶν νόμων. Ὁ βασιλεὺς, εἰς τὸν ὅποιον ἐχορηγήθη μόνον ἔμμεσος ἐνέργεια καὶ σύμπραξις κατὰ τὴν νομοθεσίαν, δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν πρὸς τοῦτο μόνον πλαγίων μέσων διὰ νὰ γίνῃ εἰς τὴν βουλὴν λόγος περὶ πραγμάτων εἰς τὰ ὅποια ἔχει τι συμφέρον. Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα εἰς τινὰς ἄλλας συνταγματικὰς τῆς Εὐρώπης μοναρχίας. Ἐκεῖ οἱ ἡγεμόνες ἀντεποιήθησαν ἐξ ὁλοκλήρου τὸ δικαίωμα τοῦτο θεωροῦντες αὐτὸ ὡς ἀπαραίτητον στοιχεῖον τῆς βασιλικῆς αὐτῶν αὐτεξουσιότητος. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἐκκτορθώθη μόλις μετὰ τὴν Ἰουλιανὴν μεταβολὴν νὰ ἀπονεμηθῇ εἰς τὰς βουλάς τὸ περὶ τὴν πρότασιν τῶν νόμων δικαίωμα τῆς πρωτολογίας. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ πρώτη καὶ ἀρχικὴ πράξις κατὰ τὴν νομοθεσίαν ἀνήκει εἰς μόνον τὸ κοινοβούλιον. Προτάσεις νόμων καὶ νομοσχεδίων δύνανται νὰ γίνωσιν ἀδιαφόρως κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ἄνω βουλὴν ἢ εἰς τὴν κάτω βουλὴν. Καθὼς δὲ οἱ ἰδιῶται, τὰ σωματεῖα, αἱ κοινότητες δύνανται νὰ αἰτήσωσι παρὰ τοῦ κοινοβουλίου νόμους τοὺς ὁποίους θεωροῦσι ἀναγκάσιους ἢ ὠφελίμους, οὕτω καὶ ὁ βασιλεὺς δύναται διὰ διαγγελημάτων νὰ προσκαλέσῃ τὸ κοινοβούλιον πρὸς διάσκε-

ψιν· ἀλλὰ καμμία ἐκ τῶν δύο βουλῶν δὲν δύναται νὰ ἀρχίσῃ τοιαύτην διάσκεψιν ἐὰν δὲν κάμῃ λόγον περὶ αὐτῶν πρότερον ἓν μέλος τῆς βουλῆς, καὶ ὁ βασιλεὺς πρέπει νὰ μεταχειρισθῇ μέλος τι τοῦ κοινοβουλίου, διὰ νὰ εἰσάξῃ εἰς αὐτὸ τὴν πρότασιν νέου τινος νόμου, κρινομένου ἀναγκαίου ἢ ἐπωφελοῦς παρ' αὐτοῦ ἢ παρὰ τοῦ ἀπορρήτου συμβουλίου, καὶ πάντοτε πρέπει πρῶτον ἡ βουλή νὰ δώσῃ τὴν πρὸς συζήτησιν τῆς προτάσεως ἄδειαν, ἀδιαφόρως εἴτε ζητεῖται ὁ νόμος παρ' ιδιώτου τινὸς ἢ παρὰ τοῦ βασιλέως. Ὁ βασιλεὺς δύναται νὰ ἀπευθύνῃ διαγγέλματα, ἀφορῶντα τὴν νομοθεσίαν εἰς τὴν ἄνω ἢ εἰς τὴν κάτω βουλὴν, ἀλλ' ὅμως πάντοτε τὰ διαγγέλματα ταῦτα εἶναι συντεταγμένα εἰς λέξεις γενικὰς, περιέχουσι μόνον τὴν εὐχὴν τοῦ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ἡ βουλή ἀντικείμενα τινά, ἀλλὰ δὲν ἀναφέρονται εἰς αὐτὰ ὠρισμένα ἄρθρα ἢ κεφάλαια. Τὸ κοινοβούλιον δὲν εἶναι ὑποχρεῶν ἐντὸς ῥητοῦ χρόνου νὰ δηλώσῃ τὴν παραδοχὴν ἢ τὴν ἀπόρριψιν τῶν βασιλικῶν προτάσεων, εἰς ἓνα λόγον τὸ κοινοβούλιον φέρεται πρὸς τὰ βασιλικά διαγγέλματα ὡς καὶ πρὸς τὰς αἰτήσεις τῶν ιδιωτῶν. Ἀφοῦ μέλος τι τῆς βουλῆς εἴτε ἀποτελοῦν μέρος τοῦ ὑπουργείου εἴτε μὴ, κάμῃ πρότασιν περὶ τοῦ εἰς τὸ βασιλικὸν διάγγελμα ἀναφερομένου ἀντικειμένου, τότε συντάσσεται νομοσχέδιον κατὰ τὸν συνῆθη τρόπον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ γίνῃ δεκτὸν ἢ νὰ ἀπορρίψῃ ὁσάκις ληφθῇ ὑπ' ὄψιν παρὰ τῆς βουλῆς, καὶ οὕτω δὲν εἶναι κυρίως ἡ πρότασις τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ τὸ εἰσήγημα ἐνὸς τῶν μελῶν αὐτῆς ἐφ' οὗ σκέπτεται ἡ βουλή καὶ τὸ ὁποῖον ἐπὶ τέλους παραδέχεται ἢ ἀπορρίπτει. Ὑπάρχει προσέτι παραδεδεγμένον ὅτι οὔτε ὁ βασιλεὺς οὔτε τὸ ἀπόρρητον αὐτοῦ συμβούλιον δὲν δύνανται νὰ κάμωσι μεταβολὰς ἢ προσθήκας εἰς τὸ ἅπαξ παραδεδεγμένον νομοσχέδιον. Ὁ βασιλεὺς πρέπει νὰ δεχθῇ τὸ νομοσχέδιον ἢ νὰ τὸ ἀπορρίψῃ καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο μόλις συνέβη ἅπαξ εἰς διάστημα 150 ἐτῶν, ἀλλὰ καὶ τότε ὁ βασιλεὺς (Γουλιέλμος ὁ Γ'.) τὸ ἐπόμενον ἔτος ἔδωσε τὴν ἐπικύρωσίν του εἰς τὸ νομοσχέδιον.

Εἰς τὴν βουλὴν τῶν κοινοτήτων, ὡς τὴν κυρίως τὸ ἔθνος ἀντι-

προσωπεύουσαν ἀνήκει ἀπεριορίστως τὸ δικαίωμα τῆς ψηφίσεως τῶν φόρων, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῷ καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀρνήσεως αὐτῶν. Αὕτῃ προσδιορίζει τὸ ποσὸν τῶν φόρων καὶ τὸν τρόπον τῆς εἰσπράξεως. Ὅλαι αἱ Money Bills, ὅλα τὰ ψηφίσματα περὶ χρηματικῶν χορηγημάτων πρὸς δημοσίους σκοποὺς ἀνήκουσιν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν βουλὴν τῶν κοινοτήτων, καὶ δὲν δύνανται νὰ τροποποιηθῶσι ὑπὸ τῆς βουλῆς τῶν πατρικίων, ἥτις ἔχει μόνον τὸ δικαίωμα νὰ δέχεται ἢ νὰ ἀπορρίπτῃ τὰ τοιαῦτα ψηφίσματα τῆς κάτω βουλῆς.

Εἶδομεν ἐκ τῶν εἰρημένων ὁποῖαν περιουσίαν ἐξουσίας καὶ δυνάμεως ἀπολαμβάνει εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὸ κοινοβούλιον ἀπέναντι τῆς βασιλείας, δι' ὧν καθίσταται ἱκανὸν νὰ ἐνεργῇ πραγματικῶς καὶ ὄχι μόνον κατ' ἐπιφάνειαν καὶ διὰ τὸν τύπον εἰς τὴν διεύθυνσιν καὶ διοίκησιν τῶν δημοσίων τοῦ ἔθνους πραγμάτων, ὥστε εὐλόγως δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι τὰ προνόμια τοῦ κοινοβουλίου κρατοῦσι εἰς ἰσορροπίαν τὰ τοῦ στέμματος. Μολοντούτο ἡ δύναμις καὶ ἐξουσία τοῦ κοινοβουλίου ἀπέναντι τοῦ θρόνου δὲν ἤθελεν ἐξαρκέσει νὰ γεννήσῃ καὶ νὰ διατηρήσῃ τὸν ἐλεύθερον δημοτικὸν βίον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἐξ οὗ πηγάζουσι τόσα πολύτιμα ἀγαθὰ, ἐὰν συγχρόνως καὶ ὅλαι αἱ πολιτικαὶ διατάξεις καὶ σχέσεις δὲν συνέτρεχον τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐξάπλωσιν τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας τῶν πολιτῶν, ἥτις εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑφίσταται εἰς βαθμὸν καὶ ἔκτασιν ἄγνωστον εἰς πᾶν ἄλλο μέρος τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐὰν ἐνταυτῷ δὲν ὑπῆρχον ἐξαίρετοι θεσμοὶ προστατεύοντες τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀσφάλειαν τῶν προσώπων καὶ τῆς ἰδιοκτησίας.

Τα δίκαια καὶ αἱ ἐλευθερίαι τῶν ἀτόμων κατέχουν εἰς τοὺς ἀγγλικούς θεσμοὺς τὴν πρώτην τάξιν, καὶ οἱ Ἀγγλοὶ εἶναι τόσον ὑπερήφανοι καὶ ζηλότυποι διὰ τὰς παλαιὰς αὐτῶν ἐλευθερίας, ὥστε ὁ βασιλεὺς καὶ τὸ κοινοβούλιον δὲν δύνανται ποτὲ χωρὶς προφανῆ μέγιστον κίνδυνον νὰ ἐπιβάλωσι χεῖρα ἐπ' αὐτῶν. Οἱ Γάλλοι κατὰ τὴν πρώτην μεγάλην αὐτῶν πολιτικὴν μεταβολὴν ἔκριναν ἀναγκαῖον καὶ ὠφέλιμον νὰ διακηρύξωσι τὰ δίκαια τοῦ ἀνθρώπου καὶ

τοῦ πολίτου· εἰς τὴν Ἀγγλίαν δὲν εὐρίσκει τις αὐτὰ πούποτε εἰς ἓν συνηγμένα καὶ συντεταγμένα ἐγγράφως· ἀλλ' ὅμως ἐκεῖ λογίζονται ὡς ἐκ γενετῆς δικαιώματα (birth rights) παντὸς Ἀγγλοῦ θεωρούμενα ἐξίσου ἰσρὰ ὡς καὶ τὸ ὡσαύτως διὰ τῆς αὐτῆς λέξεως δηλούμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου δικαίωμα τοῦ βασιλέως. Ἐκ ταύτης τῆς ἰσότητος τῶν ἀμοιβαίων δικαιωμάτων ἀπέδειξαν οἱ Ἀγγλοι πολιτικοὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιστάσεως τοῦ ἔθνους κατὰ τῆς ὑπερτάτης ἀρχῆς ἂν ποτε τυχὸν ὁ βασιλεὺς ὑπερπηδήσῃ τὰ διὰ θεμελιωδῶν θεσμῶν ὠρισμένα αὐτοῦ δικαιώματα. Τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀλγέρωνος Σιδνέου ἀποφανθὲν ἀξίωμα· « αἱ ἐλευθερίαι τοῦ ἔθνους πηγάζουσιν ἀπὸ τοῦ θεοῦ καὶ τῆς φύσεως οὐχὶ δὲ ἀπὸ βασιλέων » εἶναι ἀξίωμα τοῦ δημοσίου δικαίου τὴν σήμερον κοινῶς ἀναγνωρισμένον εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Πλὴν οἱ Ἀγγλοι δὲν φρονοῦσι μόνον ἐκυτοὺς ἐλευθέρους, ἀλλ' εἶναι τῶντι καὶ ἀληθῶς ἐλεύθεροι καὶ εἰς τοσοῦτον βαθμὸν, ὥστε οἱ πλείστοι λοιποὶ τῆς Εὐρώπης λαοὶ, συγκρινόμενοι πρὸς αὐτοὺς, ἀπολαύουν πραγματικῶς σκιὰν μόνον ἐλευθερίας.

Ἡ Ἀγγλία χρεωστεῖ ἀναμφιβόλως τὴν γένεσιν καὶ στερέωσιν ἐλευθερωτέρου δημοσίου βίου, ὅχι μόνον εἰς τὸν συνταγματικὸν μηχανισμόν τοῦ πολιτεύματος αὐτῆς, ἀλλὰ μάλιστα εἰς τὰς ἐλευθέρας αὐτοῦ βάσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν συγχωροῦσι αὐταρχικὸν ἄνωθεν κηδεμονεῦον σύστημα, ἐνωμένον μὲ διοικητικὰς ἐμμίσθους ἀρχάς, ὀδηγούσας, διευθυνούσας, ἐφορευούσας τὰ πάντα μέχρι τῶν ἐσχάτων τῆς πολιτικῆς κοινωνίας τάξεων.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν διετηρήθη τῶν κοινοτήτων τὸ ἀνθυπόστατον, τὸ ὁποῖον σχεδὸν πανταχοῦ εἰς τὴν Εὐρώπην συνεπνίγη ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ μοναρχισμοῦ, ὥστε ἡ χώρα ἐκείνη παρουσιάζει καὶ σήμερον ἀκόμη οἶονεῖ ἄθροισμα πολιτειῶν αὐτοδιοικήτων συνδεδεμένων εἰς ἓν μέγα ἐθνικὸν σῶμα διὰ τῆς κοινῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας καὶ διὰ γενικῶν διὰ πάντας ὑποχρεωτικῶν νόμων. Τοιοῦτοτρόπως ἐκατορθώθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅ,τι οἱ Ἀγγλοι λέγουσι αὐτοκυβέρνησιν self government, ὃ ἐστὶ τάξις πραγμάτων, ὅπου ὁ λαὸς

αὐτὸς ἐπιμελεῖται τὰς ἰδίας αὐτοῦ ὑποθέσεις, εἰς δὲ τὴν κυβέρνη-
σιν ἀνετέθη ὡς καθήκον μόνῃ ἢ φροντὶς περὶ τῶν γενικῶν τῆς πο-
λιτείας συμφερόντων. Ἐκ τούτου ἐγεννήθη καὶ ἀνεπτύχθη εἰς τὴν
Ἀγγλίαν ἡ ἰδιόζουσα ἐκείνη δημοσίᾳ διοίκησις, ἐξ ἧς ἐδλάστη-
σεν τόσοι λαμπροὶ καρποί. Εἶναι βέβαιον, ὅτι ὑπὸ τὴν προστασίαν
τοῦ τοιούτου διοικητικοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον ἀνοίγει ἀπέραντον
στάδιον εἰς τὴν ἐλευθέραν τῶν πολιτῶν ἐνέργειαν, ἐγεννήθη καὶ
ἠύξησεν ἡ ἐλευθερία ἐκείνη, τὴν ὁποῖαν θεωρεῖ ὁ Ρουσσέλλιος ὡς
τὴν ἀφθονωτάτην πηγὴν τῆς Ἀγγλικῆς εὐχρηματίας, καὶ ὁ Μακιν-
τόσης ὡς τὴν μητέρα τοῦ ἐμπορίου, τοῦ πλούτου, τῶν γνώσεων
καὶ πάσης ἀρετῆς κατὰ τὴν Ἀγγλίαν. Ἐξ αὐτῆς ἐπήγασαν ἀληθῶς
ὅλαι αἱ ἀστυκαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀρεταὶ καὶ τόσα ἀκόλουθα τοῦτων
ἔθνη, φρονήματα καὶ σπουδάσματα, δι' ὧν τὸ ἀγγλικὸν ἔθνος δι-
κρίνεται τοσοῦτον. Τοιαῦτα δὲ εἶναι πρὸ πάντων τὸ κοινῶς ἐπικρα-
τοῦν τοῦ δικαίου αἶσθημα, ἡ κοινὴ πρὸς τὴν καθεστῶσαν πολιτικὴν
τάξιν ἀγάπη καὶ ὁ ἔθερμος πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτῆς ζήλος, τὸ ἐξαί-
ρετον πρὸς τοὺς νόμους σέβας καὶ ἡ ἐκ τούτου γεννωμένη βασιλεία
τοῦ νόμου, ἡ κοινὴ γνώμη, ἡ φιλοπατρία καὶ τόσα ἄλλα γενναῖα
καὶ εἰς τὴν κοινὴν εὐδαιμονίαν συγτελοῦντα, τὰ ὁποῖα ἀναφαίνον-
ται παντοδαπῶς εἰς τὴν ἀγγλικὴν κοινωνίαν.